

*Тэрэза Сцізорык
для Мідаса*

Твая Зіна

Вершы

*2003
Fiole Studio
Minsk*

80004EP

Чалавек заўсёды імкнецца адпомсціць
за падараваную яму асалоду.

*Віктор Гюго**

- Праклёным будзь жыццё тваё і смерць.
- Сябе клянеш. Смерць і жыццё ў Табе.

Вільям Шакспір

Усё праз Цябе,
усё – у Табе,
усё – да Цябе.

Марк Аўрэлій

* – Тут і далей – цытаты ў маім перакладзе. – Т. С.

Снежань... Шлях да з'яўлення Бога на Зямлі... Тэрмін для асэнсавання пошукаў і сфармулявання жаданняў паміж старым і новым вымярэннямі Часу... Кульмінацыя Чысціні... Рызыкаўнае захапленне прыроднай строгасцю і прывідны боль ад прыроднай яскравасці... Тайна мяжы, якая падзяляе і з'ядноўвае пагрозу і ахову ў магуці снежнай Стыхіі...

Мідас! Ты быў – Вечны Снежань... Мой свет быў Краем Тваёй Зімы...

Замест Присвячэння

(айтар: Марына Цвятаева, пераклад Т. С.)

Як добра, што мы разам не былі
 І мне – ніяк не заступіць за межы.
 Не пахіснуцца на краю Зямлі –
 І не баяцца Вам падацца смешнай,
 Разбэшчанай, – і слоў не надзяліць,
 Зачырванеўшыся, няёмкім сэнсам;
 Не ап'янець ад блізкасці, калі
 Ледзь чутна рукавамі сутыкнемся.

Яшчэ мне падабаецца, што быць
 Пры мне Вам проста з Іншаю, халодны;
 Што абяцанкаў пекла запаліць
 Не выклікаць адказам нелагодным,
 З пяшчотаю не выдыхнуць губам
 Маё імя апоўнач выпадкова,
 І што ніколі "алілуя" нам
 Не працяюць у цішыні царкоўнай.

Я ўдзячная і сэрцам, і рукою
 За тое, што мяне так непрыкметна
 Кахаеце: за мой начны спакой;
 За тое, што Вас бачу я так зрэдку;
 Што мы пад месяцам ніколі не прайшлі,
 Што сонца – іншых цеплынёю цешыць.

За тое, што мы разам не былі
 Ё мне – шкада! – не заступіць за межы.

3 мая 1915 г.,
 пераклад: 7 лютага 2000 г.

Зімовая Гармонія (I.)

...Ё вось ён – Час, калі цяпло – капрыз
 Для ветру, ён патрэбы ў ім не мае.
 Ад восені апошніх навальніц
 Прыцішанае Неба астывае.

Я падаю з аблокаў, дзе жылі
 Калісьці мы, і новых промняў цені
 Падказваюць душы: і на Зямлі –
 Твой непразрысты лёд яе сустрэне.

Ё ўжо не важна, выклікам якім,
 Якім пажарам новым адкажу я:
 У свеце між нябёсным і зямным –
 Вышэйшая Гармонія пануе.

28 лістапада 2003 г.

Шматкроп'е над "і"

I.

У магічнай сваёй нелюбові,
 Абяцаных пазбаўленай ласк,
 Мы над "і" расстаўляем шматкроп'і.
 Ё, як націскам страшна падчас

Звыш цярплівасці нанава ўзрушыць
 Даўнім болей працягнуты звiх, –
 Разумеючы: выправіць мушу,
 Дакрануцца баюся да iх.

Я сказала: "Усё будзе добра;
 Як святы, што ступіў на ваду,

Абмінаючы іх паслядоўна,
Я да кропкі з табою дайду.

Накірункаў другіх – не патрэбна!"
...Але ноччу над багнай зямлі
Расхінулася поўнае неба
Нашых зорных шматкроп'еў над "і".

II.

У натхненнай, даверлівай скрусе
Я прамовіла ў вочы-агні:
"Абядай: калі я – памылюся,
Кропку сам ты паставіш над і".

На загадаў паперы шыкоўнай
З той пары – маіх мэтаў надлом
Адзначаеш ты кропкай чарговай,
Як на мэпе – маленькім сцяжком

Лёгка ўзяты рубаж запаветны.
І *шматкроп'і* нясуць свой пратэст
Супраціў заканчэння легенды –
Абяцанне, што зменіцца сэнс.

І, здаецца, пазбавіш іх волі,
Ды ўзнікаюць яны незнарок,
Як атруты гарачыя кроплі –
Недакладнасці праўды папрок.

Як змяшаць інтанацыі спектар –
Як надаць белы колер віне?!
О, які бездакорны карэктар
На бясконцы дакор пасягне,

Страх Суду над памылкай любоўнай
І надзею – радкам наўздагон, –
Што сваёй арфаграфіяй новай
Мы змянілі Вышэйшы Закон!

15 і 18 лістапада 2003 г.

Рэха

Змяняюць сэрцы тон уласны,
Калі гучаць у іх – на шчасце,
Своечасовыя, – падказкі,
Як між пачуццяў не прапасці.

Але трапляецца і ў школах
Той, хто заўжды свой погляд мае.
Усім здаецца: памылкова
Свае задачы ён рашае.

Гучаць выдатніцкія жарты
І – шэптам – правільныя словы,
А ён не чуе – ён, упарты, –
Бо адкрыццё зрабіць гатовы.

І вось – ён тайну спасцігае
У захапленні навізнаю.
А рэха жартаў – не змаўкае,
Кружыць да холаду і болю.

"Не трэба Цуд прымаць за Праўду", –
Над сэрцам шэпчацца паціху,
Пасля прымае тон загаду
І – уздымаецца да крыку!

А мо, пачнем усё спачатку –
Ад новых правіл незалежным?..
Душа – яшчэ не адгучала
Сустрэчы рэхам несучешным...

вечар 25 лістапада 2003 г.

Да Рыхарда Вагнера
(Музыка Зімы 2003 – 2004 г.)

Ты можаш быць бязлітасным і чулым,
Настрой малітвы выклікаць і жах.
Як дух, што быў зняволены Мінулым
У міфаў старадаўніх крышталях,

Музычнай навальніцаю разбітых,
З'яўляецца Твой цень, каб называць
Магічныя імёны Незабыўных.
Ты – брат мой па *любаві прадчуваць*,

У спевах пераказваць свет нячутны,
І выкрыццю схаванай барацьбы.
Не ап'яняюць – прасвятляюць думкі
Твае напоі з дымам варажбы:

У звышмагучця вірах і патоках
Трывогі кроў; і ручаі расы
На цяжкіх крылах у начы высока;
І вадаспады праўд на сноў масты;

І кроплі слёз да іскраў шматталосся –
Калі агонь распальвае вада.
...А трубы, што крычаць аб перамозе,
Абвесцяць шэптам новы Дзень Суда.

ноч 21 – 22 снежня 2003 г.

Чаша Грааля

Перад усімі легендамі,
Страціўшы Божы давер,
Падаў у бездань звергнуты
З Вечных Вышынь Люцыфер;

І, абвясціўшы ўладнага
Сімвала пыхі распад,
Выпаў з вянца яскравага
Дзіўны камень-агат.

Ён вандраваў па Вечнасці,
Безліч дзівосных з'яў,
Змрок і агонь бязмежнасці
Ён у сябе ўвабраў.

Збаўцы мінулі Народзіны,
Шлях ён пачаў па Зямлі;
Крылы яго не пашкодзілі,
Людзі яго знайшлі...

Кожнага – бляскам каронным
Ён, як віном, ап'яніў,
І Ювелір блаславёны
Келіх з яго зрабіў.

Зноў ён пачаў падарожжа,
Назву Грааля набыў.
Сын на Вячэры апошняй
Вучняў з яго паіў,

А на крыжы – з прабітага
Сэрца – Крыві і Вады
Рэкамі абдарыў яго.
Тайны... эпохі... І ты

Зараз – жывую, сумную,
Тую, якой ілжэш,
Смагу маю – душу маю –
Залпам з Грааля п'еш...

Дзіўна, што смак агатавы,
Густ апануючы твой,
Вуснам тваім – не нагадвае
Цёплы Галгофы напой,

Тайнай Вячэры блізкасць, ці
Па-над узроўнем Свяціл
Польмя ганарыстасці
Богам развеяны пыл.

О, ручаі нястомныя –
З вуснаў пунсовы дым!
Хвалі забыўшы халодныя,
Ці адчуваеш ты,

Як набліжаем з табою мы,
Льючы душы віно,
Неба агатавых колераў –
Чашы Грааля дно?..

18 снежня 2003 г.

Дапамога

Ты: Ну, не будзем спрачацца.

Я: Мы размаўляем.

Ты: Не будзем спрачацца!

"Дапамажы..." – чытаеш у вачах...

І не даруеш слабасці заганы.

Адзін твой погляд на бязбожны страх –

І ўжо анёл адвагі ўратаваны,

І пласт апошні сэнсу аддаеш –

І першы пласт прытомнасці губляеш...

Ты цвёрда верыш: тым, як ты жывеш,

Ты свету існаваць дапамагаеш.

Нібыта спрэчка з Ісцінай тваёй –

Прыгожым рухам Часу перапскода,

Ты кажаш: "Гэтак". І ўва мне – як боль

Мая незразумелая нязгода:

Тваё крыло спрабую адхіліць,

Ільдом – з пякучым, вогнішчам – з халодным

Спрачацца, а паэт – павінны быць

Прад Музаю сваёй безабаронным.

Змаўчаць?! Але пад зброямі душы –

Маўчанне як лязо ў крыві і срэбры!

І чутна ў цішыні: "Дапамажы..."

І разумееш ты, што мне патрэбны,

Што ўладу маеш абарваць мой спеў,

Што акрамя цябе – няма нікога...

А што было б, калі б – ты зразумеў,

Што менавіта ў гэтым – дапамога?!

15 лістапада 2003 г.

Крылы

Дэману Вышынi

Ты пад адным крылом хаваеш смерць –

І ратаванне пад другім трымаеш.

Як падзяліць мне іх, як зразумець,
Калі мяне – двукрылле ахінаеш!

Я не трываць хачу, а спазнаваць!!!
Мяне сусцешыць толькі прадчаканне:
У міг любы – у Сховішчы ўтрымаць
Не зможаш Ты ці смерць, ці ратаванне.

17 снежня 2003 г.

Два бакі Снегу

...Ад холаду, ад беласці бязмежнай
Я з болем не забудуся нанова:
У Снегу – два бакі, мой Вечны Снежань,
Улады – дзве: пагроза і ахова.

Вось ён ляціць, адзін – ён варты зграі,
Ламае дрэвы, як Прыроды косці,
І з вуснаў абсівераных зрывае
Праклён неўтаймаванай прыгажосці.

Ён дзёрзка парушае згоду з Небам –
І Вось даводзіць да выпэйшай стомы!..
Здаецца, горкі Снег – прыйшоў аднекуль,
Дзе Шкадавання цукар – невядомы.

І можа ён між хваль паветра чыстых
Раскрыцца, як атрутная лілея.
І можа ў цэнтрах Свету непразрыстых
Цябе мне нагадаць, мая Завяя.

Прывабіць крок падманнымі шляхамі
І асудзіць на смерць у зіхаценні:
Мяцеліцы драпежнай кіпцюрамі
Параніць нават вечнае каменне!

А потым – як на ложка Любай легчы...
Пагрозу на ахову – у магуцці
Змяніць, і цалаваць Зямлю – у плечы,
У грудзі, вусны! – і яе пачуцці

Трымаць пад шэпту лёгкага Упывам:
 Так ноччу вымаўляюць "назаўсёды..."
 Ё радаваць спакоем мігатывым
 Узрушаныя погляды Пяшчоты.

Ё быць мяжой між змрокам і світаннем...
 Ё вочы вітражоў у Храме белым
 Сваім апанаваць адлюстраваннем –
 Святлом, эдэмскім водам зразумелым...

13 снежня 2003 г.

Тэрапія

Учора – Восень пачала ізноў
 Халодны плях, усіх вітала суха,
 Ё ў лужынах смалы ля каранёў,
 У дрэвах – адчувалася напрута.

А сёння гурбы ля ствалоў ляглі –
 Плед падаткнулі дрэвы безразмерны,
 Ё замець не чапляе карані –
 Зямлі аголеныя нервы.

ноч 6 – 7 снежня 2003 г.

Першага Снежня

З'яднаныя, знямелыя – калі
 Мы слаба вусны вуснамі краналі,
 Абодва – здагадацца не маглі,
 Што гэтак – мову Снежня вывучалі.

Але як *чутна*: аб сваіх баях
 Распавядаюць – стома і самота,
 Мінулых просьбаў гаркаваты смак,
 Мінулых пацалункаў снежны водар!..

Па кроплях слоў – смала і светлы мёд
 Чаргуюць тон станоўчы і адмоўны...
 Ё кожная другая – сонца ўзлёт,
 Ё кожная – як першы дзень зімовы:

Дзвюх ісцін – змерзлай не разліць вадзе.
 О, гэты лёд – такі бліскуча-светлы,
 Што вечар – дзень нагадвае, а дзень –
 Ноч белую! У сэрцах, у паветры,

У тым, як пра сябе дазволім знаць:
 Больш ціха ці выразна за маўчанне,
 Якія напаміны прагучаць, –
Дарослая гульня Наканавання,

Свабода халадоў – другі агонь!
 Прымае Снежань ветру абяцанні
 За апрацоўку плаціны яго...
 Да аднаго адно – у ім спатканні

Агульны не шукаюць падыход
 Ё, як свяцілы, робяць крут чарговы...
 Ё кожнае другое – сонца ўзлёт,
 Ё кожнае – як першы дзень зімовы.

30 лістапада і 14 снежня 2003 г.

Цар Марскі

I.

(пераклад з франц. верша Віктора Гюго)

Калі Каханне толькі пачалося,
 Яно – люстэрка, ты – у ім пазнаць
 Сябе самога зможаш з весялосцю,
 Ці ад яго – самоту не схаваць.
 Праз час – патак нястрымны ў ім, каханым.
 Шчаслівы ты, адчуўшы гэту сінь,
 З душы сваёй змываючы заганы,
 Як для Хрышчэння – з галавой у плынь!..

Але знаёмы бераг – твой падмане
 Падводны рух, твой адчуванняў пір.
 Пясок раптоўна знікне пад нагамі!
 Цябе, слабога, лёгка знішчыць вір,
 З якога – і ў які – атруты льюцца.
 О, так Дзіця глядзіць на бляск вады,

Крануць спрабуе хвалі... акунуцца...
 Ё ў глыбіні знікае назаўжды.

25 лютага 1837 г.,
 пераклад: 17 снежня 2003 г.

II.

адказ

Нам сведчыць цуд – сярод патокаў гора
 У радасці магчымасць патанаць:
 Каханне – гэта мора, у якое
 Дзеён ручаі павінныя ўпадаць
 Ё на шчаках яскравае струменне...
 Калі жыццё – губляе берагі,
 У лёсу найвышэйшыя імгненні,
 Кіруеш ты Зямлэй – як Цар Марскі!

Шляхоў, якія пройдзем мы з табою
 Ад прэсных да нясцерпна горкіх вод,
 Адліку кропка – гэта цэнтр мора,
 У "ціхай яме воднай" першы "чорт" –
 У цішыні сустрэч, прыдумаць здольнай
 Апавяданне – вернасці на суд:
 Ёсць у Бермудскай Пастцы трохвугольнай
 Чацвёрты вугал – як збаўлення кут.

19 снежня 2003 г.

Каралавы Рыф Туману

Паўсюль – туман, бы ад мяне хаваюць
 Жыцця смяротных звыклых бакі.
 Каб вершам адчуваць, як пралягаюць
 У незямной Нябачнасці шляхі,
 Я заступаю ў той гушчар няўлоўны:
 Ні дзень – ні ноч, ні воблака – ні дым...
 Пытаюць рэжы – два адначасова, –
 Ці я не існую, ці я – ва ўсім...

Так, знікла – і раблюся наваколле;
 Душой анёльскай, што, згубіўшы свет-

-За-Небасхілам, цёплым белым промнем
Кладзецца на яскравы фіялет;
Прыглушанаю жалёбаю Вытока,
Далёкі шум якой перадае
Парушаная крокамі лістота;
І ўсім, што сагравае дні Твае...

Раблюся тым, што хутка страціць мушу.
Я чую хваляў з лісцем перапэнт,
Як покліч па вадзе няспыннай рушыць
За россыпам ліхтарыкаў-планет.
О, да якіх Сустрэч прыйсці магчыма
У Час, Калі Няма Далечыні!
...Глядзі: над новай беласці прылівам
Ляцяць зачараваныя агні:

На покрывы салодкай белае пары,
Сцяжынку, па якой Цябе вяла,
Напышлівыя чорныя каралы,
І нерухомы змрок, і зыб святла –
Алмазамі халоднага пажару...
Табе так проста *атрымаць усё*:
Падай руку – і забяры з туману
Усыпанае зорамі жыццё!

24 лістапада 2003 г., Парк Сферы

Зорка ўзнікае

Мяне вельмі ўразіла адна карціна:
у навуковай тэлевізійнай стужцы было паказана,
як узнікае зорка.

Я перадам Вам свае ўражанні,
і мне б хацелася, каб Вы напісалі верш.

Людміла Бржазоўская, 23.11.2003 г.

Ніжэй за мары казачны Узлёт,
Вышэй за сферы змроку і світання,
Пачатак Смагі Дыхаць і зыход,
І спробы разумення Існавання –

Бязважка льюцца сінія вякі
 У цёмнага туману вір бясконцы.
 Нібыта мора сыпкае смугі
 Фільтруецца ў адчыненай варонцы.

Яна сябе зацягвае ў сябе,
 Глытае пыл Прасторы звыкла-горкі,
 Прыгокі Зместу п'е – і настае
 Абмежаваны цудам Час для кропкі.

Бясколёрны – над глыб'ю пройдзе зыб...
 Спрадвечнасці халоднае адценне...
 І ў небе – застанецца прыканцы
 Растком святла напоўненае зерне:

Бліскучы ўзойдзе лёс на зроку суд,
 І навізны не растлумачыць з'ява,
 Які за Невядомым абсалют:
 Нішто ці ўсё – Матэрыі падстава?..

26 лістапада 2003 г.

Анёлская Каалыханка

Сыну

Спі, нястомны мой агенчык,
 Спі, крынічка цеплыні.
 Сваё светлае сардэчка
 Добрай казцы адчыні.

Зоркі ў Небе пакідаюць
 Свае вечныя сляды.
 Два анёлы абяцаюць:
 Мы з табою назаўжды.

Ты дастанеш з неба зоры,
 Ты асвеціш гэты Край,
 Самы добры – як анёлы!
 З гэтай марай – засынай.

Сваё светлае сардэчка
 Добрай казцы адчыні –

Спі, нястомны мой агенчык,
Спі, крынічка цеплыні.

Спіце, ручкі, спіце, вочкі –
Прыгажосці Каралі.
Спі, маленькі мой сыночак,
Маё пчасце на Зямлі.

3 снежня 2002 г.

Зоры

Там, у прасторы таямнічай, –
Глядзі, бяссонны, там, – прайшлі
Сляды яшчэ гарачых знічак,
Накіраваных да Зямлі.

Пад ветру незямным уплывам
Їм хутка і салодка жыць.
У Карагодзе – у няспынным
Палёце мэтаў – Бог стаіць.

Ён, Той, хто назбіраў паволі
Їмгненняў кольцы і гадоў,
Прасцяў бліскучыя сузор'і
Блакітам тонкіх ланцужкоў,

Каб існавалі *непадзельна*
Усход і Захад уначы.
"Ніколі, мілы мой, пустэльнай
Пясчынкі зорак не лічы", –

Ён кажа ціха і ласкава.
Їмкнецца шэрань да цяпла,
Ї Створцы белая выява
Глядзіць з засмужанага шкла.

10 лістапада 2003 г.

У шкле

Цепляцца крылы ў бутоне халодным...
Ах, як высока нядаўна было...

Я – той матыль, што спяшаўся на Водар
І неўзабаве – трапіў пад шкло.

Перамяшаліся кветкі адценні,
Толькі пяшчоту шаўкоў пазнаю.
Мабыць, калі абвядзе аднаўленне
Яркасць пялёсткаў, – кране і маю?..

Дзіўным спакоем узрушыць нягоды,
Звыклым ужо – адвядзе ад бяды.
Робіцца ўтульна ў бутоне халодным,
Цэнтры Сусвету майго – назаўжды.

Пэўна, са мною адначасова
Ён назірае вачыма-Жыццём,
Як зачыняецца Горад зімовы –
Белая ружа глыбока пад шклом.

14 лістапада 2003 г.

Сонца

Як сонечна сёння ў Планеты кутку,
Дзе, часу дазволіўшы бегчы,
Як Сонца – да кропкі выпэйшай, магу
Вяртацца да мігу Сустрэчы.

У плаванні лісця праз белы разліў
Аблокі прыгадваюць рухі
Абраду, што ў гонар Святла на Зямлі
Праводзілі верныя слугі.

Кладзецца Мінулым аздоблены сон
На круга бліскачага сэрца...
Якая магутная безліч асоб
У ім – безаблічным, здаецца!

Яны заклікаюць шляхі ў карагод
Люстэрак вады, водсвет пруткі
Нацягнутых стужак – рамонкі і мёд! –
Прасцяўшы, бы шчодрыя рукі.

Як можа Нячутнае мне абяцаць –
 Падманваць мяне прамяніста, –
 Што рэха не будзе, калі заспяваць:
 Ты блізка! ты блізка! ты блізка!..

12 лістапада 2003 г., Парк Сферы

Сцяжынкi
(тэкст песні)

Я хачу ля Цябе апынуцца,
 Суцяшаць і прамовіць "сучеш",
 На былыя шляхі азірнуцца,
 Калі Ты – у Мінулым жывеш;
 Я рабіла на мэтах памылкі.
 Мабыць, я памылілася ў тым,
 Што не могуць злучыцца сцяжынкi,
 Каб накласці сляды на сляды,

Што сярод адной сцяжынкi – агонь,
 Ё сярод адной сцяжынкi – абрыў,
 Адна – вядзе да пачатку другой,
 А тая – заўсёды ў адзін тупік.

Адна сцяжынка блытае ўсе,
 Адна сцяжынка – зроку падман,
 Ё адна сцяжынка вядзе да Цябе,
 Але ў гэтай сцяжынкi – канцу няма.

Рэха сэнсу апальвае крокі,
 Ё здаецца – іду не адна,
 Там знаходзячы рухаў вытокі,
 Дзе павінная быць мелізна;
 Мне не трэба ні штасцяў, ні смуткаў,
 Толькі ведаць усё аб Тваім
 Выключэнні з усіх накірункаў,
 Што аднойчы прыводзяць у Рым.

У адным накірунку вядзе фарс,
 У адным – нясцерпная праўда вядзе,
 А ў астатніх спрачаюцца Лёс і Час.
 Я хачу самастойна ісці да Цябе!

Мы будзем імгненнем, бы векам самім,
Мы будзем у Небе, як скончыцца век.
А рай – гэта месца, дзе кожны міг
Усе сцяжынкі вядуць да Цябе.

Крок направа – не весці нікога,
Крок налева – стаміцца дарма...
Воля бачыцца мне безбаковай,
Калі з Выбару – выйсця няма.

Усе сцяжынкі вядуць да Цябе,
Усе сцяжынкі вядуць...
Усе сцяжынкі вядуць да Цябе,
Усе сцяжынкі вядуць...

19 лістапада 2003 г.

Дэталі

*Бачыць Цябе – значыць знаходзіць сэнс
у кожнай дэталі свету.*

Нязначнае знікла – ні шраму, ні следу...
Пачнецца размова, як будучы спеў,
І ты аб'яднаеш Дэталі Сусвету.
Як дзіўна: ты сэрца ніколі не меў,

А свет без цябе – як без божае ласкі.
Твой Голас гучыць у любой навіне –
І дзівы! і страты! і змены! і пасткі! –
Навокал! паўсюль! назаўжды – ува мне!

Зноў погляд пачне свой палёт небяспечны
І хуткі, як быццам няспынная ртуць.
І ўчора! і сёння! і заўтра! і вечна!
Сам Час – гэта шлях, каб цябе не мінуць!

І ззянне! і цемра! і змовы! і спрэчкі!
Для густу ўяўлення каштоўная соль –
Заўважыць: у кожнай Дэталі Сустрэчы
Заўжды два бакі – неразлучнасць і боль.

Ї рухі! і промні! і вусны! і вочы!
 Ї ў сэрцы – смяротны душы крывацёк,
 Ї ў кожнай *Дэталі Жыцця* – я знаходжу
 Значэнне – бы якасці адкрыццё!

Ї згоды! і тайны! і слёзы! і мэты!
 Ї я апускаю нячуласці шчыт.
 Здаецца – у кожнай *Дэталі Партрэта*
 Схаваны маленькі няўмольны магніт.

Няшчасце? няўдзячнасць? няшчырасць? нянавісць?
 Жыві, каб яны – існаваць не маглі,
 Бо кожны сачыў, як Дэталі – складаюць
Аблічча Паззіі на Зямлі!

25 лістапада 2003 г.

Напаўсвет

Мой погляд для цябе занадта смелы,
 А твой – пагроза для маіх вачэй.
 Твой бок заўжды завецца: супрацьлеглы, –
 Ёсць выбар: *дасягальней ці бліжэй;*

Ї, ледзь не зразумеўшы: дзея тая ж –
 Што "пакідаць", і што "рабіць як след",
 Бывай, кажу... але... ты запыняеш!
 Без гэтага і свет – як напаўсвет.

Ляцяць паловы стрэл: адна... другая...
 Нашто маланкі! – словамі спалі,
 Што я не чалавек, я не жывая,
 Я недзе па-за межамі Зямлі.

Яна плыве ў тумане каляровым,
 Калі раптоўна ўзнікне цеплыня...
 Ї я, магчыма, блытаю паловы:
 Мяжа – твая між намі ці мая?

На лінію ступіць – і ў пастцы ўскрыкнуць...
 Ї вусны прыкусіць на новы рух...
 Паднесці... блізка... і размовай дыхаць,
 Нібы палова ўдыха – божы дух.

Як скласці ўсё? Кажы: "Адна... Другая..."
 Ё здагадацца паспрабуй няўчас:
 Якое вымярэнне супадае
 З бязмернасцю, адведзенай для нас?!

Загіне ўсё, на што я спадзяюся,
 Калі ў Яднання Край мяне вядзеш:
 Ні я – да дзён тваіх не дакрануся,
 Ні ты маіх – і ў сне не дасягнеш,

У цёмны колер – лёс перафарбуеш,
 Каб выйсця не знайшло жаданне жыць.
 Але нішто – ужо нішто, ты чуеш?! –
 Не можа нас на чвэрці падзяліць.

Спрабуй, спрабуй! – вастры сваё майстэрства.
 Мой зрок – табе... і не пазнаць прыкмет!
 Усё – табе. Але чаму здаецца,
 Што цэласць гэта – толькі напаўсвет?

14 лістапада 2002 г.

Дэман

*(пераклад верша А. С. Пушкіна,
 прысвечаны ліпеню 2003 г.)*

Калі Уражанням жыццёвым
 Здзіўлялася душа мая,
 Вачэй нявіннасць, шум дубровы
 І ноччу спевы салаўя –
 Мяне вучылі захапляцца,
 А Воля, Слава і Любоў
 Як дух узнёсласці Мастацтва –
 Так моцна хвалявалі кроў, –
 Тады – тугою і пагрозай
 Парыў надзей мяне абдаў,
 І незнаёмы Геній злосны
 Мяне наведваць тайна стаў.
 Сустрэч самотнай асаладай,
 Усмешак, позіркаў гульнёй,
 Нібы атрутаю халоднай,
 Як апаіў ён розум мой!

Паклёп няспынна ён узводзіў,
 Каб гэтак лёс мой спакушаць.
 Ён мог Натхненне з Прыгажосцю
 Дарэмнай мараю назваць.
 Не верыў ён любові з волей,
 З пагардай на жыццё глядзеў,
 Нішто ў Прыродзе і ніколі –
 Ён блаславіць не захацеў.

1823 г.,

пераклад: ноч 23 – 24 снежня 2003 г., Варшава

Позна

Позна думаць: калі б – адвяла вочы...
 Трэба – падумаць: калі б назірала больш пільна...
 Так на шыкоўнай хуткасці – заўважаеш
 Незвычайны колер агеньчыку святлафора,
 Небяспечны погляд Вачэй Прасторы...
 Але я адчуваю не страх,
 Не патрэбу вярнуць пад кантроль імгненне,
 Кіраваць якім Калісыці магла.
 ...Я адчуваю толькі сустрэчны вецер...

13 снежня 2003 г.

Святочная Зіма

У скверы – цудадзейным звонам –
 Ад нотах плачу да хвалы –
 Паміж калядным і вясновым –
 Звіняць агеньчыкі Зімы.

Яны, румянамі прывабна
 Пакрыўшы глыб слядоў сівых,
 Гадаюць, у якім напрамку
 Снег накіруе промні іх.

І недалёка ўжо да ночы,
 Але паветра хуткі бег
 Мне дорыць Ранку сум святочны.
 І разумею я, што снег –

Палацу Мары заснаванне...
Здалёку – пачуццё прыйшло,
Як хутка здзейсніцца жаданне,
Якое – вершамі жыло.

Аб горкай долі папярэдняй
Забудзь, мой лёс: тваё імгненне!
Якая слодыч – прыгадаць,
Што за яго ў спякоце летняй
Ты абяцаў жыццё аддаць.

15 лістапада 2003 г.

Дуэль

Ізноў: напаўсвятло – ці напаўзмрок?
Адзін з учынкаў нашых несвядомых,
Характараў, адзін адкрыўшых бок,
Непрадказальны двухбаковы дотык,

Гімн Дачынення холаду твайму –
І нават адчуванне я згубіла,
Так змерзла кроў мая... Адно таму
Перад табой пальчаткі я ўпусціла.

І ў нашай кнізе – бур мінулых змест
Яны раскрылі. Што я нарабіла!
Каб ведаць мне, што значыць гэты жэст,
Іх, як дзіця, да рукавоў прышыла б!

Ты ж ведаеш усё, як пальцаў пяць,
Чаму ты чуеш выклік вечным векам?!
Бог – сведка, я жадала іх падняць,
Пальчаткі тыя... Не знайшла пад снегам.

О, не адводзь на выбар зброі час,
Мы гэты бой назначылі *не раптам!*
Страляй атрутнай музыкаю фраз,
Натхненне будзе нашым секундантам!

Яно адно – у Смерці і ў Жыцці
Уголос Лічбы позіркамі славіць:

На колькі крокаў трэба адысці,
Каб метка ратаваць і метка раніць.

Адно – даверы словам і вачам.
Мне сумна: з нас ніводны не чакае
Адмовы лёсу – тое сцвердзіць нам,
Што мы – пагроза гонару двайная.

Не! сёння – снег, і сёння – *іншы* дзень.
Я парушаю жорсткі наш парадак:
Хай мая зброя ў Чысціню ўпадзе...
І дзівам трапіць – роўна ў след пальчатак.

Засцэле зрок твой цяжкая імжа,
Калі, не даўшы волю абароне,
З усмешкай, быццам праўда – горкі жарт,
Пустыя пакажу табе далоні.

І той, хто знак падаў табе і мне,
Ад намагання прымірэння белы, –
З бязважкаю палёгкай уздыхне,
Кіўне спакою... І пачуе стрэлы.

7 снежня 2003 г.,
Даліна Феніксаў, раніца

Данка

Світае... Зорам – цесна на мастах...
Зноў подзвіга паэтам не хапае...
Світае... Нерухомая раса
Паціху саграваецца... Світае –

І, як рубін да шчырасці вянцу,
Чырвонае ўздымае азарэнне
Нябёсны Данка: хопіць з промняў сну!
Усім падчас – патрэбнае раненне,

Каб выявіць схаваныя агні
Ці ў кроў глыбей – іх увабраць, і ведаць,
Што дасягнуць найбольшай глыбіні,
Калі над сэрцам – рана будзе зеўраць,

Суквеццем не завянуць агнявым,
Пакуль сваёй не атрымае солі...
*"Душа, што ўзняцца хоча над усім,
Ты ў сэрцы неразбітым – у няволі,*

*Цяпер табе прасторна, сэнсу знак!
Адно цяпер – сваё ты знойдзеш месца!
Для шлях згубіўшых – ярка ў гушчарах
Расчынена аголенае сэрца,*

*І ты, душа, запаланіла свет!
Але кладзе апошні козыр цемра –
І ты яшчэ, калі нясецца шэпт:
"Ахвяраваць сябе?.. а мо – дарэмна?.." –*

*Пытаешся (цяпер – не шэпт, а гімн!),
Ці іншых ты вядзеш у гэтай высі,
Ці не? Чый цень – там, за святлом тваім?
І чуеш, як Арфей: не абярніся..."*

Світае... Мы спрачаемся з табой,
Мой Любы, пачынаем дзень халодны,
У час, калі палае над Зямлёй
Жывой любові Дар добраахвотны,

Узнятай з Неўміручасцю рукі
Таго, хто ведаў, што мы ўсе – сляпыя!!!
...Вось кроплі разрываюць ланцужкі,
Як з дрэў ружовых пацеркі святыя,

І Данка кроў – цячэ праз далягляд...
(Ахвяра? Пакаранне? – колькі тайны!!!)
На блытаны, туманныя мроі шлях
Кідае бляск надзей непараўнальны...

І твае рукі сціснуць я хачу,
Каб выказаць усё, што адчуваю,
Калі ў люстэрка палымя гляджу.
А ты, нібы душа твая – глухая,

Глядзіш на Данка, як у дым – праз дым,
І гаварыць з табой немагчыма,

Таму што ты – уратаваны ім! –
Не зможаш зразумець яго Учынак:

Ты носіш панцыр над сваім святлом,
Яго з грудзей не вырвеш і праз сілу.
...Ахвярным ап'янёныя жыццём,
Мы позірк узвялі да небасхілу:

А там – вуголле пачало згасаць.
Там чырвань – як бясконцая дарога.
Ад веры: Данка – можа акрыяць –
Мне робіцца і цяжка, і высока.

Ты кажаш: "Усяму свая цана..."
І што не можа ў свеце кроў спыніцца...
Пакінь, я застаюся ля акна:
Чакаць, што рана Данка – загаіцца.

13 снежня 2003 г.

Аднойчы

Т. Д. Н.

Сущешце мяне, сущешце,
Скажыце, не гледзячы ў вочы:
Усе мы сустрэнемся недзе –
Аднойчы...

"Калі ты даруеш?" – пытаўся
Разгублены позірк сірочы.
Сказала з усмешкай: "Мабыць,
Аднойчы..."

Я знаю цяпер: ён не ведаў,
Што *разам* два сэрцы балелі,
Што я цалавала кветкі
Употаі: рамонкі... лілеі...

...А потым – казаў пра неба,
І Нехта насустрач крочыху...
Я чую апошнія рэха:
"Аднойчы..."

...І – вестка... і соль у паветры...
 Сляпая ад чорных стужак,
 Я зноў цалавала кветкі –
 Лілеі... рамонкі... ружы...

Суцешце мяне! Суцяшайце
 Разгублены позірк сірочы!
 О так, назаўжды! Бо так плачуць –
 Аднойчы...

1995 г. і 3 снежня 2002 г.

Быць!

*(пераклад з англ. урыўка
 з трагедыі В. Шакспіра "Гамлет" –
 для Уладзіміра Высоцкага)*

Быць ці не быць – усё пытанне ў гэтым.
 У чым адвага духу найвышэй? –
 Скарона дні свае падставіць стрэлам
 Раз'юшаных пагроз, ці кожны дзень
 Зрабіць мячом, які на моры лёсу
 Дзевяты вал ссячэ пад карані?
 А выменяць жыццё на сон, бясконцасць
 Якога – незваротнасці туті
 І абавязкаў плоці абяцанне, –
 Ці не прывабна? Так, за небыццё
 Аддаць усе ўспаміны існавання:
 Заснуць!.. А што калі – у сне сваё
 Не запыняюць вобразы прышэсце?
 Якія сны – убачым мы, калі
 Прастор для адпачынку – зоймем смерцю?..
 Адказ, як іскра, мог бы запаліць
 І знішчыць да знікнення перашкоды –
 Ці іх надзейнасць вызначыць. Багі
 Ад нас хаваюць пільмы. Да стомы
 Шукаючы яго, у змрок шляхі
 Мы блытаем, знаходзім і губляем,
 І пошук аднімае доўгі час,
 І гэта – тэрмін той, які трываем,
 Калі наш вораг прыніжае нас,
 Калі нас гардзялівец зневажае,
 Бічуе жорсткі век. А мы – магілі б

Без страху прад уладай, чар каханна –
 Лязом даўтам прад сэрцам даць разлік.
 Хто б нёс цяжар жыццёвай несвабоды,
 Калі б яна абвергнула сама
 Магчымасць: у апошняй кроплі пота –
 Ахова ад страшэннага кляйма.
 Але наш страх у неспазнаным Краі
 Спыніцца вандраваць ад бед да бед
 Ё безнадзейна марыць аб вяртанні –
 Абраць не дазваляе новы свет.
 Рапучасць – толькі цень бескаляровы
 Над яркасцю жаданняў. Як пачаць
 Вяртаць яе жывы агонь прыродны?!
 Як думкамі *Зыходу* кіраваць,
 Калі яшчэ ў *Пачатку* – нецярпліва
 Зноў разбягуцца: паспрабуй – пазнай
 Ёх дзіўны Час!.. Афелія, о німфа,
 Мае грахі ў маленнях узгадай.

1604 г.,

пераклад: 15 студзеня 2004 г.

19 студзеня 2004 г.

*Калі мне было каля дзесяці гадоў,
 было прадказана, што ў дваццаць два гады я загіну...
 19 студзеня мне павінна споўніцца дваццаць тры...
 Яшчэ тры дні...*

Салодкі дух прыгодніцкі – у тым,
 Як давяраюць казкам страшным дзеці.
 Што за Выбранасць – быць між тых, над кім
 Павольна ўзносіць меч прароцтва смерці!

У дзеяння яго апошніх днях –
 Які іспыт для веры і для сэрца:
 Галгофу абміне крыжовы шлях
 (Ахвяр не папрасіўшае Таемства)

Ці скончыцца на ёй? Ці не вядзе
 Да новага крыжа напрамак новы?..
 Ё разважаць аб гэтым – кожны дзень
 Прымаць нібы маленькі Час Галгофы.

...Мінуць *непрадказальную* пару...
 Мая ці не – мяне ўратуе сіла?..
 Мая? Тады – які зрабіўшы рух,
 Я страшнае прароцтва адхіліла?

Я ў доследы гуляла з ядам слёз,
 Не абышла смяротнага кахання;
 Адзін мой погляд на цябе, мой лёс,
 Быў спакушэннем Бога Ёснавання...

Мяне пяпчотна Храм абараняў,
 Ды і малітвы мне былі – прароцтвы!
 Мой дзёрзкі дух мне волю захаваў –
 Самсону, што зразаў уласна косы.

Які ж мой жэст – паведам адштурхнуць
 Мог Праўду Небяспекі?! Сны і строфы –
 Спрадвеку для здагадак існуюць.
 ...Ці не магла я ў час пераджышчэвы

Спазнаць чаканне сквапнае маё? –
 Чар блізкасць падаецца мне знаёмай...
 ...Ты – тайну, захаваўшую жышчэ,
 Не смееш, лёс, пакінуць невядомай!

Не, у трывожных радасцях маіх
 Я вызначу, як гэты цуд адбыўся:
 Ё кропку, ад якой – рабіў адлік,
 Ё тэрмін, на які – ты памыліўся.

15 студзеня 2004 г., 22:00

На малюнках Дэга

(з цыклу "Ахвяраванне", кніга "Гімны Грацыі")

Зноў цішыні музейнай маню
 Роўным дыханнем аб Вечнага шчодрасці.
 Ё – ты шкадуеш мяне ўпершыню,
 Бо на вачах маіх – слёзы смяротнасці.

Плечы мае – ахінае рука,
 Сэрца – музычныя словы добрыя:

"Мы будзем жыць на малюнках Дэга,
Лялькі фарфорава-папяровыя.

Там нерухомасць – як Танца працяг,
Свет, у якім – апрануцца адвечнаму
Колерам першага Золку жыцця
За набліжэннем апошняга Вечару!

Кветкам на воблака берагах –
Лёгка адкінуць лініі цёмныя.
Мы апынемся ў малюнках Дэга –
Ціхія, быццам у сне, і нястомныя!..

Зоймем спустошаны балем палац –
Мяккімі ценьмі, з адценнямі згоднымі.
Вечна за намі лазоры святла
Будуць прыгледжваць вачыма самотнымі".

О, як выконваюць сэрца загад
Словы ласкавыя, доўгачаканыя!
"Мы будзем жыць у стварэннях Дэга –
Хваляй зімоваю маляванья...

Плачаш: не бачна, што там, у вяках...
Фарбаю – слёзы твае заповітныя!
Мы застанемся ў малюнках Дэга,
Да заканчэння ўсіх Зрокаў – нязменныя".

Чуеш, жыве Сэрца Свету хутчэй,
Б'ецца здагадкамі – познімі, раннімі...
Быццам званы на вяселлі надзей,
Рухі паветра – гудуць Абяцаннямі.

14 чэрвеня 2003 г.

Правы

(айтарскі пераклад з рускай мовы)

Вочы – у вочы: з'яднаем два зрокі –
Так непарыўна, як душы свае!
З кожнай старонкі – у Небе высокім
Ты зачытаеш правы на мяне.

Можа здавацца, што Ты іх страціў,
Што – я іх склала з фальшывых слоў.
Толькі – для зместу Належнага Праўдзе
Хопіць Тваіх на мяне правоў!

Хочаш – скары, нібы воск, мае сонцы,
Сэнсы любыя знаходзь у Хвале!
Толькі ў Пачатку Сусветаў – Створцы
Маюць Твае правы на мяне!

Болей загадаў!!! Жадаеш сёння
Любай пяпчоту, рабы ці сястры?
Лініі лёсу ў Цябе на далоні –
Гэта Твае на мяне правы!

6 жніўня 2002 г.,
пераклад: 14 снежня 2003 г., Даліна Феніксаў

Прывіды

I.

Я – табе.

Лепш бачыцца штодзень (нібы – штогод!),
Бо ў штотыднёвай літасці нядолі
Ты мне здаешся прывідам таго,
Каго – убачыць не змагла б ніколі.

(Я цалую цябе ў лоб.)

Я ўдзячнасць буду вечна адчуваць
(Мяне не зразумееш ты, няўдзячны)
І дзень Сустрэчы нашай – святкаваць
Як цуд пытання: "О! няўжо – ты бачны?.."

23 лістапада 2003 г.

II.

прысв. 23.11.2003 г.

Ты.

"Шанц", – кажаш ты, а гэта *прывід* шанцу.
Схаваць спяшайся ад яго спакой!

Мо хочаш ты нарэшце дачакацца,
 Каб Час Бягучы ўласнаю рукою
 Рассыпаў плямы па намерах чыстых:
 Дзеён будных зерне – у легенд сляды?..
 Як абавязак жыць для Рэчаісных
 Прымі той бок жыцця, які заўжды
 Пазты не жадаюць з лёсам змешваць, –
 Ё ты не прыгадаеш Заўтра, як
 Міг кожны выпраменьваў непазбежнасць
 У позірку – і словах – і вяках...

Я.

Ты кажаш "*прывід* шанцу". О, дазволь мне
 Данесці праўду да вачэй тваіх:
 Ё дзень, і ноч – ты памятаеш толькі,
 Што прывіды ўзнікаюць, каб жывых
 За даўнія памылкі пакараць
 (Мы *вартыя* такіх з'яўленняў гнеўных),
 Але яны – нам могуць падказаць
 Шлях да цудоўных скарбаў патаемных.
 Калі святло – дарога праз цябе,
 Я веру зданям гэтага паветра.
 Яны – шукаюць веры ў нашым дне,
 Каб увайсці ў Спакой, мінуўшы пекла.

Ты.

Дзе "пекла" ўсім, табе – "пажар у раі":
 Непадабенства – наш звычайны стан;
 Паблажлівасць – абодвух нас стамляе,
 Патрэба ў ёй – заўжды самападман,
 Які чамусьці зручным аказаўся.
 Адкуль віна – у стоме ад гульні,
 Мне дзіўна: гэткі бой не адбываўся,
 Каб я адчуў у сэрца глыбіні
 Няёмкасць, перад ёю безахоўны,
 Калі пачуюць нас – і замаўчым,
 А ўбачыўшы змарнелы твар бяскрыўны,
 Цябе – сваёй ахвярай палічыў.

Я.

Ахвяра? – як дары ўтрымае цень,
 Які – сама дарэмнасць рухаў сквапных?

Нашто злуешся! – добра, што цяпер
 Не месца і не час для нас сапраўдных:
 Прыдуманая сэрца не баліць,
 Уяўная душа не разарвецца...
 За што цябе вініць, за што хваліць? –
 Усё, што б ні зрабіў ты, – мне здаецца...
 Я нават не запальваю масты,
 Між ведамі прасцягатыя пытална,
 Ад думкі: мабыць, гэта і не ты –
 Ён, хто глядзіць амаль непазнавальна.
 Не я, магчыма, адпускаю знічкі
 У поўныя давераў і зняваг
 Два погляды – святы і дэманічны,
 З'яднаныя заўжды ў тваіх вачах.

Ты і я (разам).

Не мы – і мы, як словы "не" і "так", –
 Чаргуюцца: нас змена зноў чакае.
 Так у Прыродзе робіць круг вада,
 Квяцістую луску змяя змяняе...
 Так лісце аднаўляецца штогод...

Ты.

А што як выбіраць не маем волі?

Я.

Напэўна б – кожны, каб не той палон,
 Адмовіўся быць прывідам таго,
 Каго друці – не мог сустрэць ніколі.

17 і 23 снежня 2003 г.

Лэмбсцер

Горад маўчыць, незнаёмы.
 Цудам здаюцца агні.
 Плаваюцца чорныя зоры...
 Крыламі ў шкло выпыні

Птушкі стаміліся біцца.
 Доўжыцца часу бег.
 Змораныя чужынцы –
 Разам шукаем начлег:

Храм халадоў узнёслы.
 "Мо не абрынуцца больш
 З неба сівыя пялёсткі?!.."
 Спёкла хістаецца ноч...

Плаваюцца чорныя зоры...

*ноч 6 – 7 кастрычніка 2000 г.,
 Лэмбсцер*

Ноч Незнаёмцаў

I. Дым

Шэрыя Духі над зеўрамі –
 Смог адлятае ў цемру...
 Заўтра ты зробіш бестселерам
 Вытрымку з кнігі даверу.

Добра, кажы ім: я верыла!
 Будзем стварэннямі дыму!
 ...Ноч. У рассыпанай пэрані –
 Крохкі каменьчык бурштыну...

II. Дыханне

*Бласлаўлены знаёмства плён,
 За які мы пацярпім
 Не аднойчы. Ё змова, і Сон,
 Распранаючы цемру;*

Прадказанні ў люстэрках дамоў;
 Ё любоўныя, бачныя словы –
 Гэты белы палёт галасоў
 У паветры, амаль зімовым...

III. Раніца

Пэўна, так з неба раптоўна
 Чуе адказы святар,
 Як пачуеш загадкавы подых
 Над пытаннем: ці нам – угадаць

Раніцу без набліжэння
Страху маліцца не здолець!

Позірк – яшчэ Спакушэнне...
Думкі – ужо як Сповідзь....

7 кастрычніка 2000 г.

Малітва Прабачэння

Ты, Той, Хто Прабачае і Карае
За Тое, Што Забылі Выбар Твой, –
За Чары, што бязвольна абіралі
Магічных знакаў поўнаю душой,

І змову між пякучым і халодным,
Што зневажае Сонца кругабег,
І спакушэнні тым неверагодным,
Што Створцай замінае зваць Цябе,

І тое, што аднолькавыя маскі
Дамалявалі праўдзе і мане,
Бо Творчасць Неба палічылі ўласнай, –
Прабач яго... і пакарай мяне...

29 лістапада 2003 г.

Каля Царквы

Снежань – парай па зямлі бруіцца...
Ружавее вуснаў прахалода...
У паветры з водарам карышчы
Мякка прачынаецца лагода,

Напаўняе ціхі сквер прасторны...
Паглядаюць з мудрасцю і жалем
Вузкіх вокан рад, вачэй царкоўных,
Срэбныя крыжы над сном вяршалін...

Снежань на Зямлі! – надаў ён столькі
Крохкасці снягоў – душы і целу,

Усяму Жыццю, што ўсім да болю
Дзіўна, што ад першага павеву

Не знікаюць у маўклівым свеце –
Толькі Богу чутным захапленні –
Белая Царква на белым снезе...
Срэбныя крыжы на белым небе...

18 снежня 2003 г.

Жабрак

(пераклад верша Міхаіла Лермантава)

Ля брамы, у кутку святым,
Да літасці прасцяўшы рукі,
Стаяў жабрак, слабы зусім
Ад смагі, голаду і мукі.

Нямнога хлеба ён прасіў,
Пакутай вочы прамянелі.
І нехта жорстка апусціў
Камень у змучаныя жмені.

Я – той жабрак, і зноў маліць
Аб міласці кахання стану,
Хоць мары лепшыя – былі
Ахвярамі твайго падману.

1830 г.,

пераклад: 19 снежня 2003 г.

Той не чуе мяне, хто глядзіць на Цябе

Перад табою схіляцца мае прыхільнікі.

Шарль Бадлер

Той не чуе мяне, хто глядзіць на Цябе.
Паўтараць з асалодай будзеш:
"Будзь сумленнай з сабою і слыху не вер,
Калі раптам Адказ пачуеш".

Маіх вуснаў кіроўца – і ўсіх галасоў,
Мне загады Твае – запаветы.

Ты, як тысяча зор, асляпляеш натоўп
Адмаўленнямі тленнасці свету.

Перад гэтым агнём, што пакінуў пячаць
На душы, – не аднойчы, як сёння,
Я – адважная! – вочы баялася ўзняць,
І таму захавала свой погляд.

І сляпыя прыдуць да мяне: "Аб вачах
Не шкадуем; у час навальнічны
Мы зірнулі б на Тора ізноў... Толькі як,
Як нам жыць без Яго аблічча?!

Злітуйся, ты – у Яго святле,
Ты – Яго бачыш ясна.
Мы да смерці сваёй будзем слухаць цябе,
Каб *пасля* – паўтарыць. Расказвай".

І такі мае словы сустрэнуць давер,
Што – умомант – маленне адчаю,
Каб за праўду маю – пакаралі Цябе,
Я забуду і больш не ўздаю.

4 і 23 (Варшава) снежня 2003 г.

Сапфіры

(айтарскі пераклад з рускай мовы)

I.

Нічога не каштуе талент мой.
А побач, па-над святасцю прасторы,
Хвалююць плынь атласу глыбінёй
Шматзорнасці нястрымныя лазоры.

І кроплямі звініць пад імі кроў,
Нібы мячамі – годнасць абурэння,
І падхапіць магу я на далонь
Нябёсны міг – сапфір з твайго адзення.

Адзін – караты сквапна не злічыў,
Другія – бляск дарэмна пераймалі...

...А Неба – бачыў той, хто сведкай быў,
Як зорападам покрывы спадалі.

28 красавіка 2003 г.,
пераклад: 26 лістапада 2003 г., Капліца Кветак

II.

Аздоблены быў сінню цёмнай змрок:
Да блізкасці імгненняў асляпляльных
Каштоўным я лічыла кожны крок –
І не было ў іх ліку ратавальных.

Ты прыклады каварства падаваў,
А я – адно вучыла сэрцам чыстым:
Як твае крылы Врубель маляваў,
Твае шляхі – сам акіян распісваў,

Пагрозлівая свету глыбіня!
Жылі атласу хвалі неспакоем –
І кожную, як любася дзіця,
У скарбы апрагнула дно марское.

Цяпер мы не пазбавімся ізноў
Ад падарункаў Лёгкасці алтарных...
І лёгка прызначэнням камянёў
Ад казачных – узняцца да ахвярных.

13 мая 2003 г.,
пераклад: 30 лістапада 2003 г.

III.

(Скарбы Зліваюцца)

Калі мінае бездані напльў –
Авацыя, – у іншым вымярэнні
Свет засланяюць, як спякотны пыл,
Двух позіркаў каштоўныя каменні.

Дзе срэбра згасла – там метал блісне.
У нашых люстрах – іншым відавочна,
Што Ты – не адмаўляўся ад мяне...
Таму даўно адрынутым зайздрошчу!

...І рэха віраў бездані плыве
 Насупраць... і душа губляе зброю...
 Няўжо спакой вядомы быў Табе,
 Узрушанаму дзіўнай чысцінёю

Да страху блізка: позіркаў працяг –
 Бясконцы шлях на лабірынтаў плошчы?!
 Яны глядзяць далёка ад жыцця –
 Да дзікасці разгубленыя вочы!

Ты чысты, мой Святы: віна – мая!
 І прабачэнне – перад нашай тайнай
 Нішто! Мой бог, якая глыбіня
 У блізкасці вачэй незабывальнай!

20 мая 2003 г.,
 пераклад: 24 лістапада 2003 г.

Завяя

(з цыклу "Ахвяраванне", кніга "Гімны Грацыі")

Адценні пачуцця сталення,
 З якім яшчэ нязвыкла жыць, –
 Шматкаляровая завяя
 На двух узростаў рубяжы.

Яна – усё багацце спектра
 Кідае бедным праз ільды.
 З'яўляюцца на дне паветра
 І зноў знікаюць гарады –

Стыхія светлага туману.
 Яе стварэнні – у начах
 Бой пачалі, каб паслухмяна
 Прыпасці да твайго плашча –

З падобнай мяккасцю кужэльнай.
 Кіўні ім згодна і схілі
 Святло выявы акварэльнай
 Да тонкіх аркушаў Зямлі.

Слядоў! Зрабіўся ветрам месяц,
Каб маляваць, як божы дар,
Пячаткі зорныя на снезе,
Квяціста фарбаваць абшар...

Ты – у Зіме, і снег квітнее!
...Праз пыл у новай кісяе
Ляціць сталенне, як завея.
Але за крыламі яе –

Тваёй душой – душой, што чысты
Усім легендам запавет, –
Пачатак Божага Дзяцінства
Святкуе казачны Сусвет.

24 чэрвеня і 1 ліпеня 2003 г.

Калі Ты юны

(айтарскі пераклад з рускай мовы)

Калі Ты юны, лепшы гімн –
Не спеў мой прадудзяты,
А вестка ў поглядзе Тваім,
Што смерць – не мае ўлады!

І нельга вынік падлічыць
Усім уяўным Царствам! –
І можа Будучыня жыць
Адным Тваім Юнацтвам!

Губляе іншы сноў сляды –
Праходзіць скарбаў міма;
Твой шлях – асвечаны заўжды
Дзіцячымі вачыма!

Ты – Сам дабра Адказ імгле,
Будзь ля Святла парога!
Калі Ты юны для мяне,
Усё важней для Бога;

Ад крылаў Строгасцей Тваіх –
Пяе абрыў далёкі;

Здаецца Знакам кожны ўдых
Усхвалявана-лёгка,

Патрэба сэрца – у дарах,
Наіўныя капрызы...
Ты юны – і ў маіх вачах
Усмешка Моны Лізы.

*26 студзеня 2003 г.,
пераклад: 26 лістапада 2003 г.*

Сцеражы мяне (закляцце)

Ты не страціш мяне ні на міг –
Не таму, што шляхі мае вывучыў,
А таму, што між вязняў сваіх
Залатымі кайданамі вылучыў.

Але ты – над канатам павеў;
Мне ж – скаванай – ісці над выпынямі!!!
Сцеражы мяне ад сябе!
Сцеражы мяне! Сцеражы мяне!!!

Падтрымай ланцугамі сустрэч,
Пра якія не скажаш уголас ты!
Сцеражы, як каштоўную рэч,
Не ад іншых – віны сваёй доказы!

Як гарантыю лепшых адзнак –
І пакуль іх цаніць не навучышся! –
Сцеражы! Сцеражы не так,
Як таго, хто, аб сцены б'ючыся,

Лаз да волі знайшоў у турме, –
Як хаваюць перад пагрозаю.
Калі ў вежы зачыніш мяне,
Абяры Вавілонскую:

Я хачу – мовы ведаць усе,
Каб у згодзе з выпынямі дзіўнымі
Дакрычацца – ізноў! – да цябе
І застацца – ізноў! – з руінамі:

Кропкай сонца ў празрысты спеў,
 Кропляй змроку над сонца плынямі!..
Сцеражы мяне ад сябе! –
Сцеражы мяне: не пакінь мяне...

15 снежня 2003 г.

Ранішнія Карáлі

Г. Х. Андарсану

Раздука – яна як смага.
 Што разважаць! – цярпець!
 Раздука – і робіцца блага
 Ад раніцы без цябе.

Мацней за любую нянавісць
 Той сум-на-чатыры-бакі,
 Калі нават зоры згасаюць
 На паўдарозе туті,

Цяжар ружанцовых нізак
 Бяру (тое сон у руку!),
 Як казачная Эліза –
 Апошнюю крапіву.

З любога зямнога сховішча
 Мне добра цябе відаць;
 А недзе – элізіна вогнішча
 Мальбам пачалі раскладаць.

Там будзе і кліч невымоўны,
 Ї крылы – як позірк узняць.
 ("Адзіны... адзіны... родны..." –
 На пацэрках новага дня...)

Пакіне і страх вірлавокі,
 Пачне й гарката пакідаць;
 Няхай застаюцца апёкі,
 Каб Богу далонь падаць.

4 снежня 2000 г., Закапанэ

Дзяўчынка з запальнічкамі

прыв. 11.11.2003 г.

Валоданне – нішто;
уменне атрымліваць асалоду – усё.
Стэндаль

Ноч. Снежань. У такія халады
Любы закон жыцця здаецца ўмоўным...
Шчаслівы Дом. А ў снезе ля сцяны –
Дзіця ў вялізным Горадзе зімовым.

Я – лёд... я гіну... я не маю дзе
Сагрэцца хоць на тэрмін невялічкі,
Але, як трэскі ад руін надзей,
Я – у руках трымаю запальнічкі...

Калі на міг з'яўляецца агонь
І робіць на імжу свой выпад стромкі,
Ён выбачае дзёрзкасць, ад якой
Свет пераблытаў страты і знаходкі,

Цалуе закахана лёд рукі,
Праводзіць лёгка вуснамі па сэрцы...
І хутка разліваюцца шаўкі
Ружовай хваляй па старой сукенцы...

І – узнікае Ідэал Цяпла,
Які раней з'яўляўся безаблічна!
Пасля і кругу ў небе жаўцізна –
Запаленая Творцай запальнічка,

Яго надзей на гібель цемры ўсход,
А мы – мы іскры, век наш – толькі й можа
Стварыць агністых прывідаў узлёт...
...Якая ціша. Як ляцяць прыгожа

Завей матылямі да агню –
Наперагонкі – чар і сцюж сваволле,
У водблісках – як быццам у хмялю –
Хістаецца напружанае голле.

Душа не на жыццё – на смерць глядзіць,
 Ї мае тое ўсё, чаго не мае,
 Ї тое бачыць, што магла забыць,
 Пакуль агеньчык мроі не згасае.

Ї я жыву адказнасцю чакаць
 Карцін агню, прыходзячых здалёку,
 Ї запальнічку тонкую трымаць
 Да квольх пальцаў моцнага апёку.

Узведзены ў царкоўны круг цяпла
 Чароўны твар накліканага Цуду,
 Твой позірк – існуе, каб я змагла
 Їмгненным болем – запыніць Пакуту,

З усмешкаю – адчуць праз непакой
 Перад цяплом душэўным страх адчаю
 (А што як гэтак – за агнём агонь –
 Бясконцую Зіму пераचाкаю?!)...

...Ї пад шчаку падкласці, каб заснуць,
 Замест пальчатак – попелу карункі...
 Не, яшчэ раз – апошні? – Дом вярнуць,
 Дзе Блізкія, любоў і падарункі!

Зайздросціць снег: як вочы зіхацяць!
 Бяздоннай гурбай – ахінае мякка...
 Жаданні – над хвілінамі ляцяць...
 Уцеха ў думках... Не сказаць дакладна,

Дзе новае святло, дзе новы цень...
 Ї сэрца – разуменне прадчакае,
 Што вечнае цяпло – не даражэй
 Пачуццяў, калі холад – адступае...

Ї сэрца кажа: "Тое, што жыццё
 Табе падорыць, – дзеля мар губляеш.
 А тое, што прымроіцца, – тваё,
 Пакуль ты марыш".

Так! Гэта праўда – свеціць мне сваім
 Агеньчыкам у шэрані бліскучай.

О, шчасце: я забылася зусім,
Які канец у Казкі неўміручай!..

І ты – таго не памятай, агонь...
Не памятай, ратуеш ты ці раніш...
Знікаючы, вазьмі мяне з сабой
Туды, дзе ты ніколі не знікаеш.

2 снежня 2003 г. і 12 студзеня 2004 г.

Надзея

Мастаку

...Мне здавалася праўда благой,
І шыкоўнай – надзея сціплая.
І я доўга расказвала ёй
Пра жыццё сваё нецяярплівае.

"Ад цябе не пачуеш *не*, –
Я сказала ў гадзіну чорную, –
Ты ізноў – дапаможаш мне?
Ты была мне сястрою шчодраю".

Адняла яна холад рукі,
Перакрэсліўшы лёсу лінію,
І сказала: "Малі – не мані,
Я тваёю была Гаспадынею.

Я *раней* не забіла цябе,
Бо ў Гульні У Асобу Паважную –
Ты магла не заўважыць мае
Недаплаты за працу цяжкую".

...Перад тым як згубіць яе След,
Той, што ў моры Нявер'я – высываю,
Вочы доўга глядзелі на свет
Праз душу яе залацістую.

У Мінулага страчаных днях
Мне шыкоўнаю праўда здавалася.
І аднойчы – заўважыла я,
Што сама – без надзей!!! – спадзявалася.

Калі гэты нязгублены цень
 Я адчула пад вечнай стомаю,
 Я надзеяй пайшла да людзей.
 Ё была ім сястрою шчодраю.

28 лістапада 2003 г.

Будзе!..

"Будзе! Навошта ўтойваць!" –
 "Я – маю Слых". – "Я – Слова".
 Нам не трэба сябе непакоіць,
 Толькі адно вядома:

Будзе – мо ясным, мо цёмным.
 Прыйдзе – творчым ці шкодным.
 Мы дамовімся датэрмінова –
 Мы дамовімся палюбоўна.

5 лістапада 2000 г., Лэмбсцэр

Узнагароды

Крыштафу

Блізкасцю самай роднай,
 Любым дыханнем роўным,
 Калі ты салодка спаў,
 Я размаўляла з Богам.
 Бог – спытаў:

– У гэтым жыцці – што
 Будзе табе ўзнагародай?
 – На яго сэрцы спакой.
 – Панясеш два крыжы – што
 Будзе табе дапамогай?
 – Толькі любоў яго.

– Якой
 Міласці просіш?
 – Міласці быць удваіх.
 – Якой
 Старасці хочаш?
 – Старасці побач з ім.

– Дзіця, абяры жаданне,
Каб напоўніць душу тваю, вершы і кроў.
– Божа, Твой Голас пачуць ізноў!

5 снежня 2002 г.

Дарослая Калыханка

for Chris

Зрок напаўняе здольнасць
Бачыць начы тваёй момант.
Сэрца губляе голас –
Побач стаю бязмоўна.

Веру, кіруе Збаўца
Сном, на спатканні шчодрым.
Ён не дазволіць падацца
Нерэальнымі снам тваім добрым.

Спі спакойна з душой беспакутнай,
Адпачні, каб мяне непакоіць.
...Шчасце сталее хутка:
Трэба і дзень прымроіць.

7 кастрычніка 2000 г., Лэмбсцер

Варшаўскі Дом

I.

За вугал, за якім не чутна гулу
Дарогі – і турыстаў галасоў,
Мы звернем – у бязветраны завулак
За каляровай веліччу дамоў,

Увасабленнем старажытнай тайны...
Там, выпаўшы з выдátнасцей радоў,
Ён выглядае простым і звычайным –
Мой *непайторны*, мой Варшаўскі Дом.

Выключна звонку – ён мінорна-шэры,
У ім – мажор прыручаных свяціл,
У цяжкасці зяленіва амелы –
Чырвоны бісер і бліскучы пыл.

Яго паветра – дух цяпла лагодны!
 З угульнасцю – у сне туманных дзён
 Гараць насупраць трох майстэрняў вокны,
 Маленькая царква даносіць звон.

Не можа адчуванне быць падманным,
 Калі гучаць і мрояцца званы:
 Дом, ад зямных вандроўнікаў схаваны,
 Наведваў не аднойчы Незямны.

22 снежня 2003 г., Варшава

II.

Таце

Паверу, калі голас твой падмане:
 "Тут, ля акна, на лесвіцы, – у нас
 Агнём квітнела папараць жывая
 У кадцы, нібы ў казцы, доўгі час.

Ты той агенчык бачыла здалёку,
 Калі палала неба над табой.
 Трымай на шчасце", – доказ даш мне сопкі:
 Сухіх пялёсткаў жменю – на далонь.

Мне вас схаваць, маленькае вы дзіва,
 Ці – кубікамі з казачнай гульні –
 Падкінуць так высока, як магчыма,
 Каб іншыя – убачылі агні?

24 снежня 2003 г., Варшава

III.

Ператвараем у святочны з татай
 Той самы стол пісьмовы, за якім
 Рабіла занатоўкі перакладу
 Пра кола лёсу вершаў... Вогні дым
 Той восені – над лёдам... "Гэты шлох –
 Не поступ лёсу; гэта рэха: днём
 З дрэў, нізка пралятаючы, анёлы
 Снег абтрусілі на Варшаўскі Дом..."

24 снежня 2003 г., Варшава

IV.

Стамілася. Дзень яркім быў і доўгім:
Гадзіна – быццам круг вакол Зямлі!
Пасля ласунку – у кафэ салодкім –
Паўтарада мы з татаю прайшлі:

Не заўважалі ледзянога ветру
І пазіралі ў даль, нібы – у высь,
Каб ружу з прывітальнага букета
Русалачцы замерлай падарыць.

Мы спеў яе, вяртаючыся, чулі...
Праверу зноў, прабыўшы міг у сне,
Каб мой партрэт на століку дзядулі
Дарослым не зрабіўся без мяне, –

І будзем прад вячэраю сумеснай,
Прыправа да якой – сямейны дух,
Чытаць "з выразам" да святой Тэрэзы
Малітву, што на вершы пакладу.

22 снежня 2003 г., Варшава

Малітва да Святой Тэрэзы

Люстэрка прад Абліччам Яркасці,
Вядзі мяне ў той Край Святла,
Дзе Свой "маленькі шлях да Святасці"
Шырокім крокам Ты прайшла;

Анёлы – Твае справы простыя
Да ўзроўня вершаў узвялі;
Пакрыць нябёсных руж пялёсткамі
Душу параненай Зямлі –

Ты абяцала, калі з міласцю
Бог даў Табе пакуты кроў.
І ў гэтай клятве дух цнатлівасці
Штодзень гучаў заместа слоў.

Ніколі не ігнуйць Выбраныя
Пачаткам Ісцін: да тугі –

Ляцяць пялёсткі абяцання,
Як іскры Праўды ў край сухі.

Мільгнуць над пылу завірухаю –
Не ўспомню, як у змрок вяла;
Крануць Сустрэчнага – і слухаю
Спагады словы і цяпла;

Яны ляцяць, да *кветак* вабячы!..
Ты, на мацнейшай веры страсць
Слабейшы водгук заўважаючы,
Я знаю, можаш адчуваць,

Што чуецца ў хвіліну слабасці
Мне напамін Твой залаты:
Як важна на шляху да Святасці,
Каб мэта – вабіла заўжды!

25 і 27 снежня 2003 г.

Выява Святога Дзіцяці

Вусны – для радасных слоў,
Вочы – бы доўга плакала.
Вечная моц прамянёў
З ручак слабенёкіх падала.

"Мы – застаемся адным.
Толькі зірні, колькі спраў,
Колькі – у свеце Маім
Я для цябе захаваў!

Цяжка Мой Дар праз жыццё
Несці? А Я на плячах
Вечна трымаю ўсё".
...І ў адказ на знікнення страх:

"Не як зіма, як вясна –
Гібель зямная блізка.
Ведаеш, нават труна –
Гэта толькі кадыска".

3 лютага 2001 г., Лэмбсцэр

Маланка Сустрэчы

Трывогі вецер – не крануў чала.
 Ва ўласных думках – грому не пачулі.
 Быў толькі боль ад блізкага Святла,
 Ё ў Неба на імгненне мы зірнулі –

Злучылі вершаў і законаў звод...
 Ё здрыгануўся мармур папялісты...
 Ё – у маланкі склаліся палёт
 Камет схаваных выгварныя іскры!

Яна была – яскравы смех з Зямлі,
 Яна працяла неадольна-ясным
 Ё падалася вечнаю, калі
 Зрабіла Нечаканае выразным,

За тэрмін узнясення – правяла
 Вачэй сапраўднай яркасці выбранне:
 Там расчыніла неба, дзе знайшла
 Жыццё няспынным прадчуваннем Ззяння.

Суровы колер погляд запаліў.
 Абліў граніцы высі іней пенны.
 Пагрозы дасканалай міг змясціў
 Усё – адчай і гонар непамерны!!!

Так Вышыня свой узняла клінок
 Ё чыстым апусціла ў цемры ножны...
 Калі б забыць безабаронны змог
 Лязз жывога – водбліск пераможны!!!

Я клічу зноў Святла мінулы шквал!
 Паўсюль, дзе ёсць душы Узровень горны,
 Шукаю навальнічны перавал,
 Каб зноў прыняць дарунак – *непайторны*.

Ё ведае зімовая імжа:
 Каб праз яе глядзець – не досыць веры.
 Ё сонца дыядэма, шызы шар, –
 Нябачная ў нябёсных пасмах шэрых.

Але ні ў дымных клубах, ні ў сівых –
Свяцілам не дазволена спыніцца...
Я знаю: тая хмара ёсць між іх,
З якой вось-вось абрынецца зарніца.

5 і 6 снежня 2003 г.

Феерверк

Калі зарніцы зіхацяць,
Змяняе свет памер...
Так хваля яркасці жыцця
Узносіць феерверк

(Агні шукаюць свой працяг
У даўжыні зары),
Як Бацька – ціхае дзіця
Падкідваў дагары

(Палётам Страх і Час – наскрозь!),
Дарослы – разважаў:
Палёт – абудзіць весялосць,
Маленькая душа

Адчуе крылы – у руках,
Калі ўпадуць агні,
І будзе радасць у вачах
І жвавасць у гульні.

...Ляцела ў месяцовы круг
Дзіця... і ўніз... і ўверх...
Паціху да бацькоўскіх рук
Губляла свой давер:

Не абаронай для душы
Былі яны – мяжой.
"Скажы! скажы! хутчэй скажы:
Па большасці сваёй

*Паветра – Неба ці Зямля,
Палёту Гаспадар?"*

...Што ўзлёт раптоўны – не гульня,
А Узнясення дар,

Сказаў салют: усім чуваць.
Не чуеш толькі ты.
Дурны! – Дзіця пераканаць:
Бяскрыласць – назаўжды???!!!!..

9 снежня 2003 г.

У раёне няма святла

Час пасля феерверкаў... Спосаб Зіма знайшла,
Каб зазьялі яны адзін аднаму на зайздрасць:
У раёне так дзіўна, у раёне – няма святла...
Бляскам адзіным лянiва пляцецца замець –

Шчупальцы цягне свае снежавы васьміног...
Раптам святочны паток ліхтароў і зорак
Выліўся ў круглы месяц – адкрыты спёк,
Быццам пад плынню святла раскалоўся корак.

Гэта цемра Пачатку: ноч – і пачнуцца вякі.
І заместа Зямлі – створыць Бог Каралеўства Апалаў!
...Святлафоры маўчаць; што свабодныя ўсе шляхі,
Бачыць здзіўлены погляд пустэч са шкляных авалаў.

Як мы прывыклі да іх! – запінены рух.
Нават кіроўца ветру – і той разгубіўся.
Механізмаў замерлыя контуры – там і тут.
Толькі на рэйках – жоўты трамвай не спыніўся...

Ён на прыпынках – быццам у розных краях –
Грукату рэхам, што чуюцца доўга-доўга,
Вуліцам кажа: у Горада шэрых вачах
Згасла святло, але сэрца яго – не змоўкла.

Як дыханню яго – існаваць пяшчотны прымус,
Срэбна-бэзавы колер у ціхім паветры лунае,
То на Далі, то на Пікаса густ
Ён скажае будынкi... О, калі снег – растане,

Як падвоіцца змрок! Калі вернуць уладу святлу,
Як не пазнаем нязвычайнай сённяшняй праўды!
...Кажуць, паблізу – куток, дзе на іншым баку
Цёмнай дарогі праезнай – квітнеюць гірлянды.

У натуры людской – пэўна ёсць тая цемры пячаць,
Што выяўляецца пры адпаведнай умове:
І жадаеш святла... і ні кроплі не хочацца знаць,
Што адбываецца там, на іншай Палове...

30 снежня 2003 г. і 12 студзеня 2004 г.

Мінскае Мора ўзімку

На беразе нікога. Я і мора.
І, госці заповоліўшы хаду,
Рыпіць пясок падмерзлы... Над вадою,
Нібы тканіна тонкі, – пласт льду –

Усплёскам глыбіні неасцярожным
У лахманы парванае пано;
Пад ім – сям-там яшчэ заўважыць можна
Бліскусці пазбаўленае дно.

У водным, у нібыта непарушным
Прад летаргіей, хісткім напаўсне –
Мільгнуць падчас адлюстравання птушак,
Як быццам вока чорнае міргне, –

І зноў маўкліва зеўраюць пустэчы...
А зеўрай гуку – птушак будзе крык.
Пры набліжэнні выраю сустрэчным
Здаецца звычайнай неабходнасць іх

Трываць прад ветру націскам варожым...
І для мяне ў той бойцы-і-гульні –
Такі знаёмы іх бясконцы пошук
Цяплейшага куточка вышыні.

Яны ляцяць з напрутай, не лунаюць,
Змяняюцца ў паветраных ільдах

Ї зредку мора крыламі кранаюць:
А можа зноў сагрэецца вада?..

Пляж... ад паперак з назвамі і коштам
Рабыя, падштурхнутыя знарок,
Для пераапрапанання агароджы
Упалі на пасрэбраны пясок...

Мастацкая аголенасць прасторы!
Адчую я, што тут – жыве туга
Па снежаньскім, сівым, бяздумным моры
Магчымасцю прайсці да *Мастака*.

У цёплым, змрочным поезда вагоне,
У тым – прад летаргіей – напаўсне
Здзіўлюся: мной забытае на моры
Прыгожы незнаёмец верне мне.

"Адкуль?!" – адно ўздыхнуць змагу, – ён змерзці
Павінны быў, *мой зрок*: замест таго
Каб позірк мой – ад глыбіні адвесці,
Пад лёдам я пакінула яго.

Адкуль?!

21 снежня 2003 г.

Вочы і рукі

р. Јап

Мне ўсяго заўжды хапала:
Ты ў вачах – і я ў руках.
Ды, як рэўнасць вартавала, –
Не ўтрымала ў кайданах.

Ї зрабілася бядою
Гэта воля, як сцяной
Між вачамі і табою,
Між тваёй рукой і мной.

Толькі, што не маем шанцу,
Гэта – не мая віна:

Горка знаць, што не адразу
Абурылася яна,

Што прыходзіла Учора
Да цябе ў шчаслівы сон:
Ціха папрасіць дазволу
Адплаціць за свой палон.

3 лютага 2001 г., Лэмбсцер

Слёзы

(аўтарскі пераклад з рускай мовы)

Я плачу... І не вер, не па Табе,
Не аб сабе (нічога "я" не важыць!):
Аб тым, хто пройдзе ўсе шляхі свае –
І Генія ў натоўпе не заўважыць.

Як горка гэта! Але "плачу"?! Не!
Смяяцца б мне з любові, нашай Госці!
Я – упусціла слёзы не свае:
Яны – за не пакорных Прыгажосці!

"Ты плачаш?" – запытаўся позірк Твой.
І хай адносіць гібель да нядолі
Той, хто – за абаронаю сваёй
Не быў Святлом паранены ніколі.

*16 мая 2003 г.,
пераклад: 13 снежня 2003 г.*

Глядзець на святло

"Нельга доўга глядзець на святло!" –
Гэта вопыт, і страх, і пратэст, –
Мы не вартыя бачыць яго,
Хоць у гэтым – і лёс, і сэнс.

Вельмі часта – апошні сэнс!
Промні – духі знаходак і страт,
Бо – у кожным заключаны змест
Усяго, што спазнаў далягляд.

Я хачу паказаць табе
 Сіні золку пажар паўсюдны,
 І няспынны блішчынак бег
 У вясёлкавым перламутры,

І маланкі Зімы, ад якіх –
 Залатых, непаўторна-раптоўных –
 Здрыгануцца павекі сляпых!..
 Ды ад гэтых дарункаў каштоўных

Ты, Яскравы, мяне засцярог:
 "Хочаш зведаць усё за жыццё?
 О, чакай, затрымаецца зрок
 Між пытанняў: што ёсць – усё?

Пошук свой – рызыкуеш спыніць
 Пасярэдзіне цемры разлук:
 Перад тым, каго зноў – не здзівіць,
 Нецікава з'яўляцца святлу.

Твар да твару з самой вышынёй –
 Шкодзіць іншы і вочы, і сэрца,
 А пасля – не даруе за боль
 І на "жорсткае" сонца злуецца.

Кожны зрок, па якім у імгле
 Хваля болю ад ззяння прайшла, –
 Менш пры звыклым убачыць святла!
 Вось як вочы згасаюць святла,

Набліжаецца чорны дзень...
 Не кажы, што твой лёс не ведаў,
 Што за горкім "мой свет за прамень!" –
 Шкадаванне: як мала светаў...

Калі полымя ўзнікла – і як
 Два патокі, два "быць ці не быць",
 Запаліла агні на шчаках, –
 Адварніся, каб ім не астыць!"

І, зірнуўшы ў вачэй маіх дым,
 Ты мяне спрабаваў прыстрашыць:

"У сваім падарожжы – ты
Усяго не паспееш заўважыць:

У акне прамяні – шляхі
Скарачаюць. Пра гэта сведчаць
Непахісныя маякі
І слабыя тонкія свечы,

Вера водбліскаў ціхай мане".
Выкрываючы ісціны зла,
Каб ніводны – ні мне, ні табе –
Не сказаў: "Сцеражыся Святла!" –

Я сказала: "Дарэмна зло
Блытае з Ноччу Дзень;
Толькі Чыстым Вачыма – было
Прад асляпляльным святлей.

Як шкада: *высвятляе* святло,
Што няма яго межаў без бруду".
Ах, каб мела я больш заслон,
Каб няяўнасці несла пакуту,

Дазваляла з'явіцца сцяне
Перад крокам тваім сустрэчным,
Ты ніколі, ніколі мне б
Не падаўся бесчалавечным.

Будзь святым: што было, то было.
Погляд больш відавочны ў завочным:
Я вяртаю табе святло,
Каб вучыцца заплюшчваць вочы.

І ляцяць два агні – у агні,
Але слаба вяртаюцца з іх...
"Я ніколі табе не маніў,
Я надаў табе шчасця сляпых".

He!!!

11 лістапада – 20 снежня 2003 г.

Акно

(аўтарскі пераклад з рускай мовы)

Мне здалося: каштоўны твой Дом –
Сонца твар, і сказала табе:
"Я хацела б зрабіцца святлом
У тваім незгасальным акне".

На шляху пад ахову сцен
Ты сказаў: "Гэта мае быць".
І заўжды праз мяне глядзеў,
Бо мяне не жадаў раскрыць.

Я ж захоўвала Дом у цяпле –
Недамоўку хавала тваю:
Ты не мог бы глядзець праз мяне,
Калі б страціла я Чысціню

Ад здагадкі, што смецце і пыл
Быць павінныя ў светлым акне
На няпознаны свет. Вось тады б –
Ты нарэшце раскрыў мяне...

5 жніўня 2003 г., Капліца Кветак,
пераклад: 15 і 26 лістапада 2003 г.

Снежаньская Цішыня

І.

Праляціць дух завеі пякучы,
Раскрываючы вокны дзіўныя...
Заблукаўшы, ён слухаць будзе,
Як пье Цішыня асаблівая;

І апусціць вялізныя крылы
Матылёў снежны вір – прамяністы...
І мароз – кожны лёгка агеньчык
Замацуе на лініі хісткай:

Прыстасуе ліловыя зоры
На арнаменты голая шыкоўныя.

Ї бясконца падоўжыць ночы,
Їншасветнага ззяння поўныя...

18 снежня 2003 г.

II.

"Прагну, прагну цішыні", –
Нешта ўголас гаварыла.

Т. С., 2000 г.

Маўчанне тваё – над багнай
Незроблены крок. Адчуваем мы,
Што робіцца вольным і сквапным
Слых, усяго пазбаўлены,
Як збаўца жывых – жыцця...
Доўга, дарэмна – чакала
Прывабная вышыня
Прызнання, што збудавала б
Сцяну перад багнай (быць
Могуць сцены з таго, што хочаш).
Пэўна, праўдзівае – спіць,
Ты – яго сон бароніш
Гэтым маўчаннем... Ці я
Патрывожу?! Маўчы! – вядома мне,
Што сапраўдная цішыня:
Калі ні пра што – словамі;
А ты – што ты можаш сказаць мне!

...Так. Што ты можаш сказаць мне?

17 лістапада 2000 г., Лэмбсцэр,
рэдакцыя 22.12.2003 г.

* * * *

(паводле верша Сяргея Ясеніна
"Твой глас незримый...", 1916 г.)

прысв. 09.10.2002 г.

Пачуць Твой голас – боль трывог раптоўных,
Як дым убачыць звонку ў любых вокнах

(Вось які жар – быў у канцы дарогі),
Сустрэць малення час і дапамогі...

Твайго аблічча ўбачыць зіхаценне –
Свае прасьпаць погляды як зерне

На ўсхваляванасць сонечнага поля:
Якая свежасць узыходу промня!

Магутных праўд Тваіх трымацца строга –
Як на руках Царкву ўзнямаць высока,

Ад гордага жадання – дух адмыць:
На кветках новай беласці – адбіць

Сляды свае; ярчэй святло – у тым,
Каб непарушнай Чысціні кілім,

Як лёгкіх крылаў сон у Першым Дні,
Прымаючы, замерці ў Цішыні...

5 студзеня 2004 г.

Каранаванне

1. Каранаванне

Сёння аблокі – сухія кветкі
Ля саламянага замку сонца.
Іх пялёсткі – кароны дзіцячыя.

А я хачу, каб неба – было
Адзінаю кветкай, вянцу падобнай,
І твой лёс апрашу бы яе.

лістапад 2002 г.

2. Стужка

Стужка працягнулася ад маіх покрываў
Да тваёй рукі, у якой

Напружвае кроў трывога
Неадхільна блізкай віны.

Гэтак, каб табе падалося,
Што толькі кранеш, як пялёсткамі
Разляцяцца два целы, – гэтак зраблю...
І трывогу замяню ўсхваляванасцю.

8 лістапада 2002 г.

3. Не ведала

Пакуль я не ўбачыла Твайго погляду,
Я не ведала,
Адкуль прыходзіць жар да Жар-Птушак,
Каханне роляў да таленту,
Ідэя Жыцця да Бога,

Якое святло – рухае
Стрэлкі гадзіннікаў сонечных,
Якім катаваннем лёсу
Можа зрабіцца імкненне,
Запаволіць якое – нельга...

восень 2002 г.

4. Недастаткова

Калі душа – патрабуе,
Заўсёды цярпіш нястачу.
Ты – дастаткова шчодры,
Каб рабіць падарункі маім патрэбам,

Але я – не такая шчодрая,
Каб аддаць усю сваю годнасць,
Усю – каб душа змясціла
Адзін падарунак твой.

Вось чаму мне так цябе не хапае.

12 лістапада 2002 г.

5. Дзева Смутку

Вясновым дотыкам спытайся,
Ці існавала я:
Здзівіся ў Дзень гарачы,
Ці быў да слодычы халодны дождж
Учора.
Ці існавала? Спеў мой – існуе.

8 лістапада 2002 г.

6. Бура

Мора спявае ветразем кожным.
Ратаўнікі – да крыві абдымаюць
Уратаваных шалёныя целы.

Ззянне маланак, адлюстраваных
Зрэнкай бязмежнаю глыбіні, –
На ўзровень выпэй за любую хвалю.

Водбліскі – падобныя на дэльфінаў,
Выкінутых на колкія
Лінаваныя кілімы паверхні.

Наш карабель – насякомае
На чорна-ліловай кветцы,
Наша кроў – нектар у яго вантробе.

24 кастрычніка 2002 г.

7. Вальс Вяршалін

Учора вяршаліны, апанаваныя вальсам,
Не маглі ўтаймаваць пышнасць зялёных спадніц.
Сёння яны – нерухомыя,
Бо святла і смалы карункі –
І канцы малахітавых стужак –
Вецер звязаў выпадкова,
Мякка пераступаючы
З блакіту на воблака, з воблака на блакіт...
На Сусвету паркет... і на блакіт – ізноў.

другая палова 2002 г.

8. Снег ляціць

Снег ляціць!
Неспазнанае – маленькія часткі свае
Кідае ў твар вядомага.

Снег!
Ахінае крыламі лотасы
Царквы белы лебедзь на сінім возеры вечару.

Снег...
На калаўротах дрэў – аблогі кудзелі,
З якой – зробіць вясна водныя ніткі...

Снег!
Вецер ударыў па голлі – і падхапіў
Анёлаў і птушак з бліскучай ціснёнай паперы.

Ціпэй...
Я яшчэ не ведаю, як мы падзелім
Цукар і соль Зімы...

11 студзеня 2004 г.

9. Вокны паказваюць казкі

У вячэрнім горадзе, жоўтым горадзе,
Сметанкавай слоты поўных дварах –
З простых цагельных будынкаў
Абрываецца бела-ружовы капэж.
Звонку – гучыць механічны грукат
Пачварных машын, збіраючых снег...
Але светлыя высокія аркі
Выходзяць – заўжды і неспадзявана! –
На бясконца маўклівыя вуліцы:
На Святыя, Ціхія Пабудовы...
Паядынак адпачынку і велічы! –
Дазволь мне вярнуцца туды ў гэты вечар,
Дзе плаваюць па-венецыянску
Простыя будынкі цагельныя,
І простыя вокны – паказваюць казкі.

*14 снежня 2003 г.,
двары каля Палаца Чысціні*

10. Час Проліўня

Дню Чорнага Нарцыса

Дажджавая вада, асвятчоная
Тваім азяблым дыханнем, –
Наплыў крышталю ў паветры –
Чыстага, як зорны напой
Крыніц, што высока ў гарах бруацца
І звіняць у паветры халодным.

Дажджавая вада, асвятчоная
Тваім азяблым дыханнем, –
Серабрыстае перасячэнне
Штрыхоў эскіза палёту дэманаў
У горнай сферы, якая
Ліўневых кветак не ведала...

Ніколі раней.

1 мая 2003 г.

11. Белы Нарцыс

Шчаслівае і мірнае святло.

Непазнавальна, незнаёма смелы погляд:
Не на ваду – а роўнядзі паверх,
Таму ў вачах няма адлюстравання...

Шчаслівае і мірнае святло
Па-над вады язычніцкай тугой,
Падманлівасць – адзіная пагроза...

Але падману не пазбегнуць: месяц
Пад маскамі жыве; нарцыса ж беласць –
Як цёплы месяц.

24 і 25 красавіка 2003 г.

12. Ля Фантана Мідаса і Тэрыян

(аўтарскі пераклад з рускай мовы)

Вы, маскі, чулі Усё Да Слова...
 І вашы вусны скрозь снег паўтараюць пачутае.
 З голая абсыпаецца беласць.
 У скверы бязлюдна і вельмі ціха.
 Толькі полахі снегу на вашых вуснах,
 Сведкі Мінулага,
 Што навокал таіцца з усмешкай загадкавай...
 Чайка лунае над паркам, быццам над морам,
 І сёння Фантан – гэта востраў,
 Які патанае павольна
 У красавіцкім снезе...
 Калі страшна зробіцца (дзё яна –
 Та бравада спаткання пад вокнамі?!),
 Калі надта вялікім здавацца
 Будзе свет, я наведваю вас,
 Нашы Сведкі... А ты? Ці чытаеш
 Ты па снегу бяскроўным вуснам:
 "Я не маю права цябе кахаць.
 Але..."

9 красавіка 2003 г.,
 пераклад: 15 снежня 2003 г.

13. Альфа і Амега

Што гонар: да магнітаў не бяжым,
 Адвернемся! Ёсць іншы страх і ўцеха:
 Наш *цесны* свет; змяшчаюцца – у ім
 Два крокі – Альфа руху і Амега,

Да ўчора крок... да заўтра... (зноў і зноў...)
 У кольцы – два сляды адной дарогі:
 Бяспамяцтва і памяць, як даўно
 Твой позірк – не далёкі, *далявокі*.

Час – тэрмін для надзеі на працяг,
 Амегі з Альфай шанец двухбаковы
 З двух кропак, духу смерці і жыцця,
 На мэпы – паглядзець як на іконы.

Наіўны план: накіраваць шляхі
 Да пасткі; мы – пад іншаю няволяй:
 У свету не чатыры, два бакі –
 Крок ад сустрэч і да сустрэч, не болей.

16 студзеня 2004 г.

14. Sancta Sanctorum

Імёны ёсць – як душных кветак пах...
Марына Цвятаева

Не раскрыю імя душнай кветкай,
 Водар сам – усхвалюе дыханне.
 Ёсць у горка-салодкім паветры
 Тайна блізкасці спроб ратавання.

Лепшы росквіт! Не ўдых – разуменне:
 У патрэбнае Богу імгненне
 Я – ужо не змагу здагадацца,
 Ад цябе ці табой ратавацца...

16 студзеня 2004 г.

Самападман

(з цыкла "Зялёны Сшытак Давыда")

Самападман – лекі без цукру,
 Але з мёдам надзеі за праўды пчкаю.
 Самападман – неабходны ці брудны –
 Ён побач. Заўсёды. Ён – хросны Спакою.

"Вернецца. Будзе прасіцца. Дарую, –
 Шэпча над мёдам: за лыжкаю лыжка! –
 Хай праходзіць праз сцены – дзвярэй не адкрыю,
 Хай пачне ўсё ізноў!" – на загадах ён піша.

Самападман – ён *адзін* да світання,
 Але марыць, да болю сціснуўшы зубы:
 "...І прамоўлю, каб выклікаць спачуванне:
 Бачыш, я піў свае лекі без цукру".

6 студзеня 1998 г.

Мідас

(аўтарскі пераклад з рускай мовы)

Не дакранайцеся да Ідалаў,
бо іх пазалота застанецца на вашых пальцах.
Шарль Бадлер

Быццам Храма сцяну – бяздомная,
Быццам попелам – сонечны сплаў,
Я кранула Цябе, бажаства маё,
Пульсаванне Твайго цяпла.

То – не кроў; кроў Твая – ад холаду.
Для вачэй неацэнны, Ты –
Даказаў Асвятчоным Дотыкам,
Што жыццё ў Табе – пыл залаты.

Калі сцены адчаю і зайздрасці
Разбурыла імгненне ў вяках,
Пра краіну, цану Адчувальнасці
Мне сказала Твая рука!

І цяпер – зрок заўважыць гатовы
На далоні пакінуты след:
Гэты *золата* слой пылковы
З паднаготнай Тваіх легенд!

Зноў самкнуцца прарэзы масак
Па-над казачным ззяннем, але
Пакаранне і талент Мідаса –
Ім абуджаныя ўва мне!

Як Пегасаў жыцця на шляху
Павадыр не нацягне повада –
Усялякую мой лёс я крану...
І ўвесь свет – будзе з чыстага золата!

*7 ліпеня 2002 г.,
пераклад: 22 снежня 2003 г.,
аўтобус на Варшаву*

У безнадзейным палоне...

Праўда – адзінае выйсце.
22.12.2003.

У безнадзейным палоне
Вязні – менш сумавалі...
Я ўспамінаю сёння:
Ауры любай далоні,
Як старонкі, вусны гарталі.

У безнадзейным палоне
Звяры – былі больш пакорныя...
Я адчуваю сёння,
Як зыходзілі, быццам крывёю,
Абцяцаннямі вусны цёплыя.

...Мы адзін аднаго судзілі,
Мы не зналі – наіўныя судзі
У сваёй несапраўднай сіле, –
Што аднойчы – надзеі не будзе
У цудадзейным палоне...

18 лістапада 2000 г., Лэмбсцер

Чытацьня

Я шукала ў раздзеле "Бог"
Надпіс – яму на крыжык.
Мне прынеслі з архіва слупок
(Вежу!) лацінскіх кніжак.

Хутка заклікі склаліся ў спіс
Надта сур'ёзны для шчасця.
І тады... я абрала дэвіз
Той, які не змагла перакласці.

Зоркай лямпы на жоўтым сталі
У маленькім драўляным "купэ" –
Можна сагрэцца паціху...
Час у завеях плаве...
Божа, а мо, для Сябе
Ты замовіш мяне, як кнігу?!

Зробіш новы чырвоны радок,
Дамалюеш да клічнікаў рэха...
Вось імёны на сэрцы, мой Бог.
Гэта будзе – Твая картатэка.

1 лютага 2001 г.,
Нацыянальная Бібліятэка

Чытачы Беласці

Каб іншых вымярэнняў выкрыць міф,
Завяя расхінае полаг стромкі –
І бачна, як іскрыстасці парыў
Гартае снегу чыстыя старонкі:

"Гісторый не змяшчае іншы Час,
Свет – іншы..." А ў герояў папяровых –
Уласны зрок; яны на белы бляск
Прыйшлі ў адзенні колераў зімовых,

Праз вершы толькі – можна бачыць іх...
...Сыпла ў зямлю – завеі бліскавіца,
Не выкрыты – застаўся міфам міф;
Расчараваным – лёгка разгубіцца

Сярод таго, аб чым і не спытаць,
Між літар, як слядоў незразумельх.
А той, хто ўмее ў беласці чытаць, –
Не ведае жыцця старонак белых.

15 снежня 2003 г.

З Сястрой у кафэ

Лісу

У прыдарожным кафэ
Мы размаўляем з табою:
Кропелька цёплай душы
На кроплю кавы салодкай.
Калі так адпавядаюць сэнсу маіх дзён
Твае смелыя думкі – мне страшна:
Не разумеі мяне *абсалютна!* –

Пацвердзі, што ты – гэта я,
 Бо ніхто не разумее сябе абсалютна.
 Разумеі мяне – як заўжды:
 Настолькі, наколькі сябе разумею
 Я –
 Ты.

23 снежня 2003 г., Варшава

Сабекошт

(аўтарскі пераклад з рускай мовы)

Ад незлічоных жабракоў я чула:
 Часцей – губляе тое чалавек,
 Чым даражыць найбольш. Ё для мяне
 Зусім нязначным Ты – таму зрабіўся,
 Што захаваць Цябе – хачу я назаўжды.

10 лютага 2003 г.,
 пераклад: 19 снежня 2003 г.

Дзіця

Нібы Дзіця сваё, пачатак веку
 Адно імгненне шчасця абдымае...
 О вецер, вецер, заўтрашняе рэха,
 Не гавары мне, што яго чакае!

Хай будзе проста ўсё: да сноў знікнення
 Жадаць стварэння ідала бязбожна,
 Чакаць мінулых цудаў паўтарэння –
 Ё знаць, што дакрануцца зноў няможна,

Прыкласці пальцы да напругі скроняў –
 Галоднаму імкненню пачастункі...
 Ё зноў на рот падманліва-бяскроўны
 Абрынуць ледзяныя пацалункі...

13 і 19 снежня 2003 г.

Каланада

У магічнай сваёй нелюбові...

Як неба ў свеце засталася мала...
Пасля расправы над размоў цяплом
Змягчаецца яно між нашых твараў,
Калі стаім мы да пляча плячом.

І мы – залежым ад апошняй высі,
Як пгчасце не прыняўшыя яшчэ,
Што высь – нам не дазволіць разысціся:
Крок паасобку, і яна – з плячэй!

І каб сказаць нарэшце тую праўду,
Якая нас падзеліць назаўжды,
Мы для нябёс будзем Каланаду,
Што будзе ім аховай ад бяды.

Як дух жывы, змяняюцца калоны
(Той крутабег – ад нашых вольны сіл):
Растуць – і зноў на нашыя галовы
Паціху абсыпаюцца, як пыл.

Здаецца часта: мы – майструем краты,
Не знак дарожны "плях на ўсе бакі".
Ды звычкі – як на ценях Каланады
Святлом укрыжаваныя багі.

Хай неахвотна слухаюцца рукі,
Але ўжо звыкла (у стыгмату – цвік)
Бліснуць на зайздрасць "працай-без-напругі".
О, бездань эгаізму, плынь крыві,

Скарб намаганняў шчырасці – у гэтай
За высяў непахіснасць барацьбе,
Бо не ўтрымаць сваю палову неба
Ні мне адной, ні аднаму табе.

А ўсё ідзе не так, пякельна-хістка:
Упэўненасць, здагадка-успамін,
Што страх забыць законы будаўніцтва
Паходзіць з даўняй памяці руін.

Магчыма, той мінуўшчынай – сучаснасць
 Надзейнасць глін атруціла сваіх.
 ...Якая *немагчымая* адказнасць!!!!!!
 Як з нас смяецца – Свету Будаўнік!

Як сыплюцца з надломаў – вершаў зоры!
 А рад слупоў – пытае нас: калі
 Да Каланады – далучыць апоры,
 Лес стрыжанёў ад неба да зямлі,

Зноў падкрадзеца пролівень бяспумны?!..
 На ўсіх баках, нібыта васкавых,
 Не забываюць прывідныя руны
 Пазногцяў скрыгат у адчаю міг.

Шыкоўны ўзор!.. і небагаты выбар:
 Бяздзейнасць ці падтрымка, толькі так.
 Бог знае, колькі ўзроўняў небасхілу
 Мы – утрымалі: на плячах, слупах!

Якою разнастайнасцю камення
 Упартых рук здзіўлялі мазалі:
 Вось камень пробны, камень спатыкнення,
 З суддзі пярсцёнка, з казачнай зямлі.

Вось гэтыя – перакрывалі выйсце,
 А гэты – ці не з Плачу ўпаў Сцяны?..
 Вось тыя, што кідалі ў нас калісыці,
 Вось тыя, што не смелі кінуць мы.

Слупы чакаюць першага павеву!
 Рыпяць, пачуўшы стомы сквапны ўдых!..
 Як жудасна: нябёснае паветра,
 Бы мякш у руцэ, змянае іх,

Да глыбі прагінае днём і ноччу
 Падманліва-бязважкай выпынёй...
 А часу воды, што каменне точуць,
 Фундамент абмінаюць пад зямлёй;

Калі раптоўна неба ўсё ж сарвецца,
 Раздробніць Каланаду божы стэк, –

Ён незямному Госцю застанеца
У напамін пра наш "каменны век",

Падмане разбурэння непазбежнасць...
І скажа Госць: "Незразумелы Край...
Як успрымаюць дзіўна тут залежнасць
Усіх вышынь ад двух складоў: бы-вай...

"Свет на плячах"! Ды кожны – утрымае
І сцюжу зор, і сонечны агонь
На мезенцы рукі, на развітанне
Крануўшай лёгка *любую далонь!*"

Ці знае спец па дотыках і небе:
Ты браў далоні толькі на крыло,
А я – радком кранала... Хопіць. Лепей
Прыдумаць, што *любаві* – не было.

20 снежня 2003 г. і 14 студзеня 2004 г.

Зімовая Гармонія (II.)

Святкую, Лёс мой, выйсця час твайго
З пячоры, у якой жылі Хвалаю
Ты, адзінотнік мой, і бажаство,
Само зачараванае Сабою.

Ці знойдзеш ты – у новых прамянях
Святы, халодны дух таго абшару?
Ты ведаеш, як доўга, дзіўна як
Пялёсткі снегу вам былі да твару, –

І ўжо заўважыў: месяц да Зямлі
Спяшаецца, калі з вясны адценнем
Квітнеюць нават пыл і камяні,
І сэрцы пад квітнеючым каменнем.

Усмешкай абдарыўшы дні свае
У памяццю азоранай пячоры,
Па неспазнаным ты ідзеш святле,
Як па бліскучым, па адкрытым моры!

Пачуўшы "вось – дасяжнае, бяжы",
 Няўжо Ахоўнік твой не запытае:
 Цяпер, калі так лёгка на душы,
 Што на вадзе паток цябе трымае,

Навошта аднаўляюцца масты?!..
 Здаецца, да цябе руку працягне
 Чаканае ў адказ – і ўбачыш ты,
 Як пабяжыць скрозь пальцы прадчаканне;

І некалі чакаць, але – адкуль
 Ён, час паверыць, зразумець, аплакаць:
 Спакуса тая ж самая паўсюль –
 І тая ж адзіноўніцкая святасць?!

А воля – воля верыла: магу
 Не здагадацца, што ніколі болей, –
 Мой Лёс! – ніколі на тваім шляху
 Не скончыцца *капез з апошніх кропель!*

Яны – жывыя цені слёз тваіх.
 Як *першай кроплі* свята з Дзён Учора,
 Паветра, узгадаўшы сакавік,
 Зноў набліжае *першых кветак* міг,
 Хаваючых ці пчасця край, ці гора...

8 і 19 снежня 2003 г.

Шукаючы Месяц

Я апануся ў валопкі
 І твар змяню.
 Пакіну ў хвіліне кожнай
 Душу сваю.

Пачую рачныя гуслі
 І ветру смык...
 І я ад чужых адварнуся,
 Усіх чужых!

Мне зробіцца ўсё цікава,
 Жадана ўсё.

Я скончу зямныя справы.
Я пачуццё

Надзеі-амаль-да-адчаю
У полымя кіну з вады
І з выдыхам пчасця і жалю
Прамоўлю: "Ты!"

О, той, што пытанне ўратуе,
Адказ чакаць!
Быць "зоркай, якая танцуе" *!
О, існаваць!!!

Каб адбылося гэта,
Жыло ўва мне,
Іду па лязях планеты
У сне-ці-не;

Каб сэрца вярнуць на месца –
У далячынь,
Шукаю: хто будзе – месяц
Маёй начы?

3 верасня 1997 г.

* – Гл: Фрыдрых Ніцшэ, "Так казаў Заратустра". – Т. С.

**Кармэн /
Адказы Кармэн
(Іншы Час)***

Тады быў Іншы Час.
Ты, 30.09.2002 г.

Аляксандр Блок
Кармэн
прысвячаеца Л. А. Д.
пераклад з рускай мовы

* * * *

*Як зменіць фарбы акіян,
Калі – у хмары пышным змроку
Агонь раптоўна запалаў,
Так сэрца пад напевы грому
Узрушана падстроіць рытм
І прыме шчасцем – вен іспыты
І душных слёз чароўны дым
Як знак з'яўлення Кармэнсіты.*

*4 сакавіка 1914 г.
(26 лістапада 2003 г.)*

* – Даты перакладаў змяшчаюцца ў дужках пасля дат напісання.
– Т. С.

Тэрэза Сцізорык
Адказы Кармэн
для Мідаса

аўтарскі пераклад з рускай мовы

Першы Адказ

*У буру – Бездань з Вышынёй
Імкнуцца глыбінёй зраўняцца:
Насустрэч – ветрам і вадой –
Святла адлюстраванні мчацца!..
Каб вечнымі здаліся нам
Падобны бой, і лёс, і мэта,
Патрэбны міг: з'явіцца там,
Дзе слёзы на вачах Паэта.*

*15 верасня 2002 г.
(26 лістапада 2003 г.)*

* * * *

Зяленіва ў нябёсах, месяц – вогкім
Аскепкам спіць; пад ветру цішынёй
Вясна гучыць апошнім лёдам колкім,
І сонным віхрам – сэрца непакой.

Маўкліва ведай, што ярчэй – і нават
Вышэй свяці; чым зрок не наталіць,
Нікому не кажы... пад самым дахам
Не ад зары адной – акно гарыць.

24 сакавіка 1914 г.
(3 снежня 2003 г.)

* * * *

Ёсць дэман золку. Дымна-светлы ён,
Златавалосы і шчаслівы.
Адзіны з небам – сінь бруіць хітон,
Як перламутру пералівы.

Але як ноччу поўніцца блакіт,
Так часам – цемрай твар яго свіціцца,
І чырванню – златыя завіткі,
І рэха слоў – забытай навальніцай.

24 сакавіка 1914 г.
(6 снежня 2003 г.)

Другі Адказ

Праз краты, што паставіла на сэрца
Недасягальнасць, – толькі паглядзіш,
Як нагадае наша падабенства
Чакання ноч пад вокнамі: калі ж

Перагароды расхіне заслона –
І Той, Хто ў бездань зазірне з вышынь,
У пастцы нас убачыўшы, раптоўна
Адчуе трапятлівасць у душы...

*ноч 14 – 25 верасня 2002 г.
(3 снежня 2003 г.)*

Трэці Адказ

Усход пачуццяў... Погляд – і спакой
Бязмежную зарніцу напаткае.
Але Святло – чырвонаю градой
Пахмурная заслона апранае.

І непакой – бясконцы; у вачах –
Маленне: хай за цемраю халоднай
Шлях да Зеніту будзе – незваротны!..
Я – Дэман на шляху. Маленні – прах!

*15 верасня 2002 г.
(6 снежня 2003 г.)*

* * * *

Бушуе снежная вясна.
Адводжу позірк я ад кнігі...
О, страшны час, калі яна,
Прадказваючы лёс Цунігі,
Зірнула на Хазэ! Агні
Насмешкі – запалілі вочы
І паміж вуснаў жамчугі,
І я забыў і дні, і ночы,
Адным прылівам – з сэрца кроў
Унесла памяць аб радзіме...
А спеў – гучаў: *"Жыццём плаціць мне
Павінны будзеш за любоў!"*

18 сакавіка 1914 г.
(15 снежня 2003 г.)

* * * *

Сярод прыхільнікаў Кармэн,
Што ў спешцы свет мінаюць цесны,
Што вабяць у натоўп пярэсты, –
Адзін, як цень ля шэрых сцен
Начной тавэрны Лілас-Пасцыя,
Маўчыць і пахмурна глядзіць,
Не марыць аб спагады шчасці,
А калі бубен загучыць
І глуха зазвіняць запясці –
Ён, угадаўшы дні вясны,
Праз нескароную сугучнасць
Глядзіць на постаці пявучасць –
І творчыя ён бачыць сны.

26 сакавіка 1914 г.
(ноч 26 – 27 снежня 2003 г.)

Чацвёрты Адказ

Ледзь прыйдзе страсці снежны час,
У прачытаннях незлічоных
Ты чуеш, як пяе атлас
Мой рух у шолоху старонак.
І зноў – паток пургу змяніў,
Дзень Уяўлення – поўны Сонцам,
І кругабеж жыцця – застыў
Прад Хараством маім бясконцым,
Нібы драпежнік – у кідку.
Я – шторм, я – ціша над крывёю!
І толькі на маёй далоні –
Пачатак новага радку.

*ноч 15 – 16 верасня 2002 г.
(31 снежня 2003 г.)*

Пяты Адказ

Акрыленасць, якую дорым, –
Ледзь захапленне праянём
Яе азорыць менш ці болей, –
Абрынуць плечы Крышталём.

Калі ж мы яркасць утрымалі –
Для тых, душа ў святле чыя, –
Квяцістыя адлюстраванні
Да нас вярнуцца з Крышталя.

Яны ў адказ на Свет-у-ззянні,
Як незгасальных крыл размах,
Вясёлкі разгарнуць над намі!
...І водбліск новы ў Крышталях...

*16 верасня 2002 г.
(10 студзеня 2004 г.)*

Вачэй бескаляровы гнеў.
Пагарды ганарлівай вызаў.
Спеў раставання кожнай рысы.
Так першы раз я Вас сустрэў.
Ноч у партэры. Душны міг.
Нагруднік чорны – блізка, ясна...
Ї твар бяскроўны – і над ім
Спадаючая нізка пасма.
Душа ў сустрэчы зазнае
Не ўпершыню нямую жудасць!
Але... плячэй і рук – мяне
Нервовая пужае чуткасць...
У гордых рухах галавы –
Прамыя прыкрасці прыкметы...
(Людзям – з-за агароджы гэтак
Кідаюць погляд хмуры львы.)
А там, дзе лямпы круглай бляск,
Там – ужо змоўкла сегідзіля,
Ї злосць, і рэўнасць – не да Вас
Їдзе ўлюбёны Эскамільё,
Ї іншая тасьму кране –
Прысуд над лішнімі агнямі,
Ї Ваша ўсмешка – жамчугамі
Яму на гора не блісне...
Не назіраць, маўчаць – няпроста,
Сказаць – і нельга, і шкада...
Ї вось – Ваш над паверхняй поступ
(Як зоркі – у начы хада,
Пяшчотнай поўная знямогай),
Ї далікатнасці плячэй
Напеўнасць – робіцца знаёмай
Амаль да страху: з дня – у дзень
Праносіць пад душы аховай,
Як успамін радзімы новай,
Ваш вобраз, дарагі навек...
А там: "Забудзем свет жыццёвы,
Пакінем гэты сум жыццёвы!" –
Крычыць прад смерцю чалавек...
Ї – новы сакавіцкі снег.

25 сакавіка 1914 г. (3 студзеня 2004 г.)

Шосты Адказ

Цыганка і *тарэадор*.
 Заўжды. Забытыя імёны.
 Да першага кітэ – натоўп
 Напружанасці ў скронях цёрны
 Так адчувае! Гэта страсць –
 Крыві грымотнай кастаньеты!
 Як зверу – сэрцу нападаць
 На складкі прывіднай мулеты.
 Пазбаўленая спеву іх –
 Здаецца музыка нямою!
 Не ў позірк, у агні – глядзі!!!
 Пакуль шаўкоў, і рук, і промняў
 Зыходзіць беласцю палёт,
 Паводдаль стыне – несмяротным
 Начы імгненнем – клубаў сход
 У скрыжаваннях сіні з лёдам...
 І што ні кветкі пып – клінок,
 І чары – карты чараў білі.
 Маіх вароты перамог
 Ключы гульні тваёй адкрылі!
 Глядзі! Так у маёй гульні
 Складзем з двух самалюбстваў рэўнасць
 І раптам бровы нахілім,
 І будзе бездакорнай бледнасць,
 Каб глянец – тонкім быў святлом.
 Зноў прыйдуць развітання міласць
 І ў час, ахоплены агнём, –
 Невычарпальная пачцінасць.
 Зачыніць позірк мой на сем
 Замкоў адданасці чаканні:
 Як ад ахвяры – *побыт* – леў,
 Так да Сустрэчы ён хацеў
 Мае схаваць прыгатаванні.
 А ты – заўважыш!!! Ты – самкнеш
 Абдымкаў прывідных грані,
 Не дасканаласць ты найперш
 Да сонца вершаў узнясеш –
 Нядбайнасць пасмы над вачамі.
 ...Зноў – між агнямі і снягамі.

16 верасня 2002 г. (20 снежня 2003 г., Даліна Феніксаў,
 і 2 студзеня 2004 г., рэдакцыя 07.11.2011 г.)

* * * *

Вербы – снегу загад раставаць,
Нам – аб светлым у нас шкадаваць,
Значыць, недзе свяча – у святле,
І маленне агнём абдае,
І цалую я плечы твае...

Ячны колас – абшар палявы,
Крык, які – з неба льюць журавы,
Значыць, буду чакаць ля плятня,
Каб на захадзе душнага дня
Прывяла цябе памяць твая...

Ружы... колерам страшаць яны,
Гэта – кос тваіх змрок медзяны?
Гэта – здрады невыкрытай спеў?
Гэта – сэрца ў палоне ў цябе?

30 сакавіка 1914 г.
(ноч 29 – 30 снежня 2003 г.)

Сёмы Адказ

Нашы сімвалы – лёд і агонь.
Пісьмы – *золатам*: гэтак – страфой
Твайго месяца класці радкі,
Попел золата позні – на дні
Ранней сцюжы, як скарб Чысціні.

Кроў – *рабінай*: зара ў халадах;
Бляск рубінаў не ў кольцах – руках;
Гронка полымя ў цёмную медзь,
Сэрцаў страсць падхваснуўшая плець,
Жар жыцця, што магуццем – як смерць.

Промні лёсу з іх спектрам усім –
Сонцам дзён і пажарам начным,
Навальніцы і льду Чысцінёй –
У Святло паміж мной і табой!

29 верасня 2002 г.
(30 снежня 2003 г.)

* * * *

Ты – як водгук забытага гімна
У вар'яцкіх маіх чорных днях.
О, Кармэн, мне і сумна і дзіўна,
Што сустрэў я цябе ў маіх снах.

Трапятанне ў паветры яскравым,
Непрабудныя, дзікія сны,
Дзе твае адзічэлыя чары –
Як гітара, як бубен вясны!

З летуценнай развагай праходзіш
Ты царыцай салодкіх часоў,
Руж напывамі локаны топіш,
Пагрузіўшыся ў казачны сон,

Што надаў табе выгін змяіны,
Бачыш свет у дурмане марскі,
Мару тую, той бераг шчаслівы,
Што належыць і мне – не магі.

Бачыш дзень – незгасальны, пякучы,
Бачыш любы і родны свой Край –
Сіні-сіні, п'явучы-п'явучы,
Нерухома-лагодны, як рай.

У тым раі сам вецер – маўклівы,
Бо праз голя спляцёнага цень
Чутна: голас твой, нізкі і дзіўны,
Славіць буру цыганскіх страсцей.

28 сакавіка 1914 г.
(11 студзеня 2004 г.)

Восьмы Адказ

Клятвы поглядаў – тыя ж загады!
Колькі музыкі ў гэтых вачах!!!
Ружы ўсюды! Спляценнем – гірлянды
Хочуць Браму ўтрымаць на замках,

Як душу – зачыніць у абдымках...
Гэта лінія льду на губах,
Гордасць руху насустрач – для бітваў
Нашай страснай умоўнасці знак.

Пераможны агонь, прэч ад мары,
Цішы цень, гэты спеў не кранай!
Там, за дзідамі руж Лёсу Браны,
Веснавы пачынаецца Край.

За яго – тост віном прамяністым,
Для яго – крок у містыкі круг.
І пялёсткі гучаць, як маністы,
Шэпча кроў у бясконцасць разлук,

Што *святым* будзе вырак смяротны;
У няроўным дыханні – святло...
Руж мігценне – усе перашкоды
За свабоду ярчэй апяляло,

Расхінула салодкі свой подых
Над малітвай маёй ракавой
На спакою апошнія ноты
Тваіх рук, чуўшых выклік на бой.

9 кастрычніка 2002 г.
(10 студзеня 2004 г.)

Каханню – птушкай быць свабоднай,
Але ўсё роўна – твой!
Так, будзеш сніцца мне ўсё роўна
Ты стройнай, агнявой!

У дзіўных рук драпежнай моцы,
Вачах, дзе здрады цень, –
Страсцей дарэмных сум бясконцы,
Кармэн, маіх начэй!

Я перадам два спева нашых
Выпыням у хвале,
Свяцілам, полымя спаслаўшым, –
Падзяку за цябе!

Ты будзеш хваляю нястрымнай
Над плынямі радкоў,
Рукам – пакінеш водар дзіўны,
Кармэн, сваіх духоў!

І мне ўначы, нібы імгненны
У цішыні пажар,
Блісне агнём усмешкі белым
Твой неадступны твар.

Так, жыць надзей тугой салодкай
Я стану, клятвай іх:
Прымроіш погляд мой употай
Ты – у краях чужых.

За бурай лёсу, за трывогай,
За сумам здрад і змен, –
Хай гэта мара будзе строгай,
Паўстане проста і далёкай,
Як чысты шлях, Кармэн!

28 сакавіка 1914 г.
(27 снежня 2003 г.)

Дзевяты Адказ

– Над сонным раем навальніца,
І зноў палон – спакой?!
Не, мусіць страсці свет змяніцца:
У ім – Кармэн любоў!

Каб Час узяць пад лівень славы
І погляды твае,
Няхай над плошчай каля Браны
Бутоны высь прале!

Нібы дыхання палкі подых,
На скронях – зор сляды,
Суквеццяў росквіт папяровых
Імгненны – назаўжды!

– *Пакінутая ўжо ікона:*
Дзень Божы ў снах начных.
Ужо ў вачах тваіх суровых –
Адбітак страт маіх.

Ды зноў – ад змроку міласэрнасць:
Усмешак страсны гнеў!
Шаленства, лютасць рук – ці смеласць
На яркім палатне?!

– О, Час у сонечных выпынях
Звысоку не зірне:
Падоўжыць папяровы лівень
Ён на вякі на ўсе!

Час прыйдзе міфам захапляцца;
Хто скажа ў тыя дні,
Што Бог не прызначаў злівацца
Крыві іспанскай і цыганскай
У нашых вен агні!

2 кастрычніка 2002 г.
(1 студзеня 2004 г.)

* * * *

Не будзеш ты маёй – і нічыёю.
Так вось што вабіла прайсці мой сумны свет
Скрозь бездань дзён з іх цяжкасцю пустою.
І вось чаму я – твой прыхільнік і паэт!

Жаночай адзіноты знак страшэнны
Тут, хараства звыш спасціжэння сіл.
Там – дзікі светаў спаў, дзе дух сусветны
Зыходзіць плачам і гармоніяй свяціл.

Вось страх, і плён, і за цябе трывогі,
Нібы – у цёмным зале ў вечар той!
Вось вочы, да здагадкі... да любові! –
Так дзіўна назіраўшыя за мной.

Сама сабе закон – ляціш ты міма,
Арбіт між зор не ведаеш; табе
Здаецца свет чырвонай хмарай дыму,
Дзе музыка хвалюе і пячэ!

Шаленства маладосці ў гэтых зорах...
Ні здрад, ні шчасця: спеў і прамяні...
І хоць матыў – адзін для чар і гора,
Люблю цябе, *Кармэн*: я сам – такі.

31 сакавіка 1914 г.
(11 студзеня 2004 г.)

Дзесяты Адказ

...Пад хуткім ліўнем кветак папярковых
Далоні прысвячаць шаўкоў дажджам,
І ведаць: апасля Таемстваў новых –
Агонь і смагу не схавася Храм

У Тайн былых сцюдзёных акіянах:
Ахоплена агнём іх моцы пламень –
Ад льючыхся ў вышыні вадаспадаў
Да неба, што ўздываецца з глыбінь!

...І ў тым бруенні польмя нястомным
Не заўважаць распаленай душой:
Гуляюць кветак прахам папярковым –
Халодным! – гарызонт з далечынёй.

...Узнесці ўсё – і так самім узняцца,
Вось тэрмін нашай сувязі, таго
У Неспасціжным, што завецца Ясным.
І кожны паварот маіх шляхоў

Да Ідэалу ў свеце блаславёны,
Дзе мой палон – Гасцёўня, не астрог!
За страсць тваю – цяпер і назаўсёды –
З табой мая пяшчота. З ёю – Бог.

ноч 27 – 28 верасня 2002 г.
(ноч 10 – 11 студзеня 2004 г.)

Марына Цвятаева "Як добра, што мы разам не былі..." (пераклад)	4
Зімовая Гармонія – I.	5
Шматкроп'е над "і"	
I.	5
II.	6
Рэха	7
Да Рыхарда Вагнера	7
Чапа Грааля	8
Дапамога	10
Крылы	10
Два бакі снегу	11
Тэрапія	12
Першага Снежня	12
Цар Марскі	
I. Віктор Гюго "Калі каханне толькі пачалося..." (пераклад)	13
II. адказ "Нам сведчыць цуд – сярод патокаў гора..."	14
Каралавы Рыф Туману	14
Зорка ўзнікае	15
Анёлская Калыханка	16
Зоры	17
У шкле	17
Сонца	18
Сцяжынкi (тэкст песні)	19
Дэталі	20
Напаўсвет	21
А. С. Пушкін Дэман (пераклад)	22
Позна	23
Святочная Зіма	23
Дуэль	24
Данка	25
Аднойчы	27
Вільям Шакспір Быць! (пераклад)	28
19 студзеня 2004 г.	29
На Малюнках Дэга	30
Правы	31
Прывіды I, II.	32
Лэмбсцер	34

Ноч Незнаёмцаў	
I. Дым	35
II. Дыханне	35
III. Раніца	35
Малітва Прабачэння	36
Каля Царквы	36
<i>Міхаіл Лермантаў Жабрак (пераклад)</i>	37
Той не чуе мяне, хто глядзіць на Цябе	37
Сапфіры	
I.	38
II.	39
III. (Скарбы Зліваюцца)	39
Завея	40
Калі Ты юны	41
Сцеражы мяне (<i>закляцце</i>)	42
Ранішнія Каралі	43
Дзяўчынка з запальнічкамі	44
Надзея	46
Будзе!..	47
Узнагароды	47
Дарослая Калыханка	48
Варшаўскі Дом	
I.	48
II.	49
III.	49
IV.	50
Малітва да Святой Тэрэзы	50
Выява Святога Дзіцяці	51
Маланка Сустрэчы	52
Феерверк	53
У раёне няма святла	54
Мінскае Мора ўзімку	55
Вочы і рукі	56
Слёзы	57
Глядзець на свята	57
Акно	60
Снежаньская Цішыня	
I.	60
II.	61
"Пачуць Твой голас – боль трывог раптоўных..."	61

Каранаванне

1. Каранаванне	62
2. Стужка	62
3. Не ведала	63
4. Недастаткова	63
5. Дзева Смутку	64
6. Бура	64
7. Вальс Вяршпалін	64
8. Снег ляціць	65
9. Вокны паказваюць казкі	65
10. Час Проліўня	66
11. Белы Нарчыс	66
12. Ля Фантана Мідаса і Тэрыян	67
13. Альфа і Амега	67
14. Sancta Sanctorum	68
Самападман	68
Мідас	69
У безнадзейным палоне... ..	70
Чыгальня	70
Чыгачы Беласці	71
З Сястрой у кафэ	71
Сабекошт	72
Дзіця	72
Каланада	73
Зімовая Гармонія – II.	75
Шукаючы Месяц	76

Аляксандр Блок "Кармэн" /

Тэрэза Сцізорык "Адказы Кармэн (Іншы Час)"

"Як зменіць фарбы акіяна..."	78
Першы Адказ	
("У буру – Бездань з Вышынёй...")	79
"Зяленіва ў нябёсах, месяц – вогкім..."	80
Другі Адказ	
("Праз краты, што паставіла на сэрца...")	81
"Ёсць дэман золку. Дымна-светлы ён..."	80
Трэці Адказ	
("Усход пачуццяў... Погляд – і спакой...")	81
"Бушуе снежная вясна..."	82
Чацвёрты Адказ	
("Ледзь прыйдзе страсці снежны час...")	83

"Сярод прыхільнікаў Кармэн..."	82
Пяты Адказ	
("Акрыленасць, якую дорым...")	83
"Вачэй бескаляровы гнеў..."	84
Шосты Адказ	
("Цыганка і тарэадор...")	85
"Вербы – снегу загад раставаць..."	86
Сёмы Адказ	
("Нашы сімвалы – лёд і агонь...")	87
"Ты – як водгук забытага гімна..."	88
Восьмы Адказ	
("Клятвы поглядаў – тыя ж загады!..")	89
"Каханню – птушкай быць свабоднай..."	90
Дзевяты Адказ	
("– Над сонным раем навальніца...")	91
"Не будзеш ты маёй – і нічыёю..."	92
Дзесяты Адказ	
(...Пад хуткім ліўнем кветак папяровых...")	93

літаратурна-мастацкае выданне

СЦІЗОРЫК Тэрэза Марцінаўна

Твая Зіма

Вершы

Карэктар:	Наталя Крыцкая
Камп'ютарны набор і вёрстка:	Тэрэза Сцізорык
Ідэя вокладкі, фотаздымак:	Тэрэза Сцізорык
Мастак:	Марына "Марка" Місюра
Гарнітура:	Bookman Old Style

афіцыйны сайт Тэрэзы Сцізорык
www.fiolle.by

электронны адрас
fiolle-studio@yandex.by